

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN “MUTLULUK” KAVRAMINA
İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mesut TOHUM

Psikoloji Anabilim Dalı

Psikoloji Programı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hasan Said TORTOP

Eylül, 2018

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN “MUTLULUK” KAVRAMINA
İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mesut TOHUM

(Y1512.270016)

Psikoloji Anabilim Dalı

Psikoloji Programı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hasan Said TORTOP

Eylül, 2018

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz Psikoloji Anabilim Dalı Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı Y1512.270016 numaralı öğrencisi Mesut TOHUM'un "ÖZEL YENEKLİ ÖĞRENCİLERİN "MUTLULUK" KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 13.08.2018 tarih ve 2018/23 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından *aybdy* ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak *tebun* edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :10/08/2018

1)Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hasan Said TORTOP

2) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Cebrail KISA

3) Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Derya DENİZ

[Handwritten signatures of the jury members]

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Özel Yetenekli Öğrencilerin “Mutluluk” Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi” adlı çalışmamın, düşünce safhasından kaleme dökülmesine, araştırmaların yapılmasından noktalanmasına kadarki bütün aşamalarda bilimsel ahlak ve geleneklerle uyuşmayacak bir desteğe başvurulmaksızın yazıldığını ve faydalanılan eserlerin Kaynakça’da belirtilenler olduğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve beyan ederim.
10.09.2018

Mesut TOHUM

ÖNSÖZ

Dünyanın, birçok yerinde “bahşedilen” olarak tabir edilen özel yetenekli bireyler, toplumun ahlaki, teknolojik ve finansal taraflarına yön verirken ülkemizde beklenen ivme maalesef henüz gerçekleşmemiştir. Gelişmiş ülkelerde bu bireylere yönelik üniversite programları, farklılıklara kucak açan okul modelleri, atölye çalışmaları birbiri ardına açılırken ülkemizde ise eğitimleri bir kenara bu değerlerin mutsuz oldukları göze çarpmaktadır. Psikologlar, psikiyatrlar ve eğitimciler sorunlara çözüm ararken ya da şartları iyileştirme çalışmaları yaparken kendi düşünce yapılarını bir kenara bırakmakta zorlanmaktadır. Çocuklar için karar alınan mercilerde maalesef çocuk ya da çocuğa dair bir emare görmek mümkün olmuyor.

Bunca uzman onlar adına bir şeyler yapmaya çalışırken, bir de onların tarafından olaya bakmak adına böyle bir çalışma için kolları sıvadık. Gayemiz, çocukları mutlu etmek amenna... Peki arkadaşları mı onları mutlu edecek yoksa dersleri mi? Bu, kafa karışıklığı tam da parmak basmak istediğimiz noktayı oluşturuyor.

“Özel yetenekli bireyler mutluluğu ne olarak görüyorlar?”

“Neye benzetiyorlar?”

“Mutlu olmak nedir?”

“Mutlu oldukları şeylerin ortak yönleri nelerdir?”

İşte yukarıdaki ve daha birçok soruyu heybemize koyarak yola koyulduk. Umarım faydalı ve merhem olabilecek bir iş çıkmıştır.

Bu çalışmada, desteği ile sürekli yanımda olan en az benim kadar heyecanlanan tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Hasan Said TORTOP’a ilgi ve alakasından mütevellit saygılarımı ve teşekkürlerimi iletiyorum.

Araştırma sürecinde okullarının kapılarını sonuna kadar Bilim Sanat Merkezlerine, anketlerin uygulanmasında desteğini esirgemeyen Gökhan Ateş hocama,

Bu süreçte, çalışmayı geliştirmeye dönük eleştirileri ve sabırla destek olan sevgili eşim Beray Hanıma sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Eylül 2018

Mesut TOHUM

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
ÖZET.....	xii
ABSTRACT	xiii
1.GİRİŞ	1
1.1 Problem.....	1
1.2 Amaç.....	1
1.3 Sınırlılıklar.....	1
1.4 Varsayımlar	1
1.5 Tanımlar	1
1.5.1 Üstün ve özel yeteneklilik	1
1.5.2 Mutluluk.....	2
1.5.3 Metaforik algı.....	2
1.5.4 Kelime ilişkilendirme testi	2
2.ARAŞTIRMALAR.....	3
2.1 Üstün ve Özel Yetenekli Birey	3
2.1.1 Üstün ve özel yetenekli birey kime denir?	3
2.1.2 Üstün ve özel yetenekli bireyin tanılama süreci?	4
2.1.3 Üstün ve özel yetenekli bireylerin özellikleri nelerdir?	4
2.2 Üstün ve Özel Yetenekli Bireylere Danışmanlık ve Üstün ve Özel Yetenekli Bireylerde Görülen Psikolojik Sorunlar	5
2.2.1 Üstün ve özel yeteneklilere psikolojik danışmanlık.....	5
2.2.2 Üstün ve özel yeteneklilere görülen psikolojik sorunlar	6
2.3 Mutluluk	9
2.3.1 Mutluluk kavramı	9
2.3.2 Mutluluk kuramları.....	9
2.3.3 Mutluluğa etki eden faktörler	11
2.3.4 Mutluluk psikoloji	13
2.3.5 Üstün / özel yetenekli bireylerde mutluluk	13
2.3.6 Mutlu olmanın altı temel boyutu	14
3.YÖNTEM.....	18
3.1 Araştırma Modeli.....	18
3.2 Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu	18
3.3 Veri Toplama Araçları	19
3.3.1 Metaforik algı formu	19
3.3.2 Kelime ilişkilendirme testi	20
3.4 Veri Toplanması	20
3.5 Veri Analizi	20
3.5.1 Metaforik algı formu	20
3.5.2 Kelime ilişkilendirme testi	21

4.BULGULAR	22
4.1 Metaforik Algı Formu	22
4.2 Kelime İlişkilendirme Testi.....	33
5.SONUÇ VE ÖNERİLER	64
5.1 Tartışma ve Sonuç	64
5.2 Öneriler.....	72
KAYNAKLAR	74
EKLER	78
ÖZGEÇMİŞ	85

KISALTMALAR

KİT : Kelime İlişkilendirme Testi

KN : Kesme Noktası

ÜZ : Üstün Zekalı

KB : Kelime Bulutu

BKZ: Bakınız

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 2.1: Üç Halka Kuramı.....	3
Şekil 2.2: İhtiyaçlar Piramidi.....	11
Şekil 4.1: Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri.....	26
Şekil 4.2: Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri (Devamı)	27
Şekil 4.3: Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri (Devamı).....	28
Şekil 4.4: Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri (Devamı)	29
Şekil 4.5: Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri (Devamı)	30
Şekil 4.6: Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri (Devamı)	31
Şekil 4.7: Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri (Devamı).....	32
Şekil 4.8: 6. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtları.....	34
Şekil 4.9: 6. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtları (Devamı).....	35
Şekil 4.10: 6. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının Sosyodemografik Analizi.....	36
Şekil 4.11: 6. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kelime Bulutu.....	37
Şekil 4.12: 6. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması.....	38
Şekil 4.13: 6. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması (Devamı).....	39
Şekil 4.14: 6. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması (Devamı).....	40
Şekil 4.15: 6. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması (Devamı).....	41

Şekil 4.16:	7. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtları.....	42
Şekil 4.17:	7. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtları (Devamı).....	43
Şekil 4.18:	7. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının Sosyodemografik Analizi.....	44
Şekil 4.19:	7. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kelime Bulutu.....	45
Şekil 4.20:	7. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması	46
Şekil 4.21:	7. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması (Devamı).....	47
Şekil 4.22:	7. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması (Devamı).....	48
Şekil 4.23:	7. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması (Devamı).....	49
Şekil 4.24:	8. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtları.....	50
Şekil 4.25:	8. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtları (Devamı).....	51
Şekil 4.26:	8. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının Sosyodemografik Analizi.....	52
Şekil 4.27:	8. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kelime Bulutu.....	53
Şekil 4.28:	8. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması.....	54
Şekil 4.29:	8. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması (Devamı).....	55
Şekil 4.30:	8. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması (Devamı).....	56
Şekil 4.31:	8. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması (Devamı).....	57

Şekil 4.32:	Anahtar Kavramların Analizi	58
Şekil 4.33:	Araştırmaya Dahil Edilen Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kelime Bulutları.....	59
Şekil 4.34:	Araştırmaya Dahil Edilen Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kavram Ağı Haritası.....	60
Şekil 4.35:	Araştırmaya Dahil Edilen Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kavram Ağı Haritası (Devamı).....	61
Şekil 4.35:	Araştırmaya Dahil Edilen Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kavram Ağı Haritası (Devamı).....	62

ÇİZELGE LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge 3.1: Örneklemin Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı.....	18
Çizelge 3.2: Örneklemin Cinsiyete Göre Dağılım.....	19

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN “MUTLULUK” KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı özel yetenekli öğrencilerin mutluluk kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesidir. Bu araştırmanın örneklemini, Özel Yetenekli olarak tanımlanmış 6, 7 ve 8. Sınıfa devam eden 157 öğrencilerden oluşmaktadır. Verilerin elde edilmesinde, Metaforik Algı Formu ve Kelime İlişkilendirme kullanılmıştır. Verilerin incelenmesinde Kesme Noktası tekniği ile birlikte nitel ve nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, Özel Yeteneklilerin mutluluk kavramına ilişkin metaforik algılarının sınıf seviyesi ve aile gelir düzeyi arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Özel yetenekli öğrencilerin Kelime İlişkilendirme Testinde sayıca en fazla yazdıkları kelime sırasıyla; aile (27), tatil (21), yemek (21), ders (19), çikolata (18) olarak belirlenmiştir. En fazla kelime yazdıkları anahtar kavram ise “eğlence/hobi” olarak tespit edilmiştir. Özel Yeteneklilerin en fazla metafor ürettikleri kategoriler sırasıyla; fayda sağlayan olarak mutluluk (21), durağan olmayan bir duygu olarak mutluluk (10), bir macera olarak mutluluk (10), çok erken tüketilen olarak mutluluk (8)... belirlenmiş olup araştırmanın bulguları literatür taraması çerçevesinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Özel Yetenek, Özel Yetenekli Öğrenci, Mutluluk, Metafor, Mutluluk metaforları,*

EXAMINATION OF THE METAPHORIC PERCEPTIONS RELATED TO THE CONCEPT OF HAPPINESS FOR THE GIFTED CHILDREN

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the talented children's metaphoric perceptions related to the concept of happiness. This study's samples consist of 157 gifted students of 6th, 7th and 8th grade. In obtaining the data, the Metaphoric Perception Form and Word Association were used. According to the research findings, the low level of correlation between the class level and the family income level of Metaphorical perceptions of Talented Children related to the concept of happiness was founded. The Word Association Test of these gifted children illustrated that the most frequently written words were respectively determined as; family (27), holiday (21), meal (21), lesson (19), and chocolate (18). The key word that was used the most was "entertainment/hobby". The categories in which the talented children produced the most metaphors were respectively; happiness as a gain (21), happiness as a floating feeling (10), happiness as an adventure, happiness as consumed too early (8), ..., the findings of the research have been discussed within the scope of the literature review.

Keywords: *Talented, Talented Student, Happiness, Metaphor, Happiness Metaphor*

1. GİRİŞ

1.1 Problem

Özel yetenekli ortaokul ve lise öğrencilerinin mutluluk kavramına ilişkin metaforik algılarının;

- Cinsiyete göre
- Sınıf düzeyine göre
- Aile gelir durumuna göre

Değişkenlik gösterip göstermediği, mutluluk kavramının hangi anlamda algılandığı, bu kavramın Özel Yetenekli Bireylerin zihninde doğru bir şekilde konumlandırılması ve yorumlanması

1.2 Amaç

Bu çalışmada ortaokul düzeyindeki özel yetenekli öğrencilerin “mutluluk” kavramına ilişkin metaforik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.3 Sınırlılıklar

- Bu araştırma İstanbul'daki Bilim ve Sanat Merkezlerinde, Özel Yeteneklilere yönelik farklılaştırma eğitimi veren özel okullarda ve destek eğitim odalarında eğitim gören Özel Yetenekli olarak tanımlanmış 140 öğrenci ile sınırlıdır.
- Bu araştırma 2017-2018 eğitim yılı bahar dönemi ile sınırlıdır.

1.4 Varsayımlar

Katılımcıların görüşme formuna samimi ve gereğine uygun cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.5 Tanımlar

1.5.1 Üstün ve özel yeteneklilik:

Üstün ve Özel Yeteneklilik; kişinin doğuştan var olan sonrasında da çevresel etkenlerle gelişen; büyüme, kinestetik, algı – dikkat kontrolü, çözümlenme, yeni ilişkiler kurma, problem çözme gibi bilişsel gelişim, dili anlama ve aktarma yeteneği,

sosyal, duygusal ve estetik gelişim alanlarının bir kısmında ya da hepsinde yaşlılarından ileri olma durumudur (Tortop, 2015).

1.5.2 Mutluluk:

Mutluluk, kişinin olumlu olan duygularını sıkça, olumsuz olan duygularını ise seyrek yaşaması ve yaşamdan yüksek düzeyde doyum alması olarak tanımlanabilir. Mutluluk, kişinin kendi hayatına ilişkin, bilişsel ve duyuşsal yorumlarının sonucudur (Bekhet, 2008)

1.5.3 Metaforik algı:

Metafor özünde bir şeye ya da bir duruma başka bir şey üzerinden açıklık getirmektir (Lakoff & Johnson, 2005). Metaforlar, çevremizi ve olayları anlama ya da yorumla şeklimiz olarak düşünülebilir. (Morgan, 1980). Metaforlarda, üç temel öge bulunur. Bunları Saban (2004) şöyle örnekler. Örneğin, 'öğretmen mum gibidir' dediğimizde mumun özelliklerini öğretmene yüklenir. Böylelikle, bir metafor kullanmış oluruz. Bu üç öge, benzeyen (öğretmen), benzetilen (mum) ve benzetilene ait özelliktir (yön bulduruculuk). Bununla birlikte metaforunda, kelimenin mecazi kullanılması, bir benzetmenin olması, kelimenin gerçek manasında kullanılmasını vurgulayan bir durumun olması gereklidir (Yıldırım & Şimşek, 2005).

1.5.4 Kelime ilişkilendirme testi:

Kelime ilişkilendirme testi, bireylerin, bilişsel yanılgılarını ortaya çıkarmayı (Bahar, Johnstone & Sutcliffe, 1999; Ercan, Taşdere ve Ercan, 2010), ilgili konuya dair düşüncelerini ve kanılarını tespit etmeyi (Bahar ve Kılıç, 2001; Işıklı, Taşdere 2011) ve kavramsal farklılıklarını gözlemlemeyi (Nakiboğlu, 2008; Bahar ve Tongaç, 2009; Taşdere ve Türkmen, 2014) amaç edinen bir bilgi toplama aracıdır.

2. ARAŞTIRMALAR

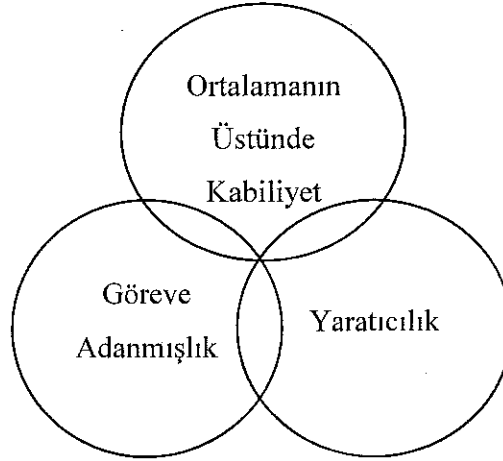
2.1. Üstün ve Özel Yetenekli Birey

2.1.1 Üstün ve özel yetenekli kime denir?

WHO (Dünya Sağlık Örgütü)'nün dile getirdiği ve bu alandaki bir çok uzmanın onay verdiği tanıma göre zeka bölümü (IQ) çeşitli ölçme teknikleriyle devamlı olarak normların üzerinde ve yaşlılarından oluşan bir kümenin oluşturduğu gurubun %98'inden üstün olanlara üstün / özel yetenekli denir.

Özel yetenekli olma durumu ise, zeka puanı akranlarının üzerinde olmak ile birlikte yetenek olarak değerlendirilecek alanları bir ya da birkaçında yetkin olma durumudur.

Özel yetenekli bireyler, hareketli ya da hareketsiz (hipoaktif), aşırı merak, yorumlama becerisi, etkili neden sonuç ilişkileri kurma, espri kabiliyetleri vb. özellikleri ile akranlarından ayrılırlar (Leana, 2017).

Şekil 2.1: Üç Halka Kuramı, (Renzulli, Joseph. S; Tree-Ring Conception of Giftedness, 1998).

Renzulli, özel yeteneği oluşturma, ve birbiri içerisine harmanlanmış üç özelliğten bahsetmektedir.. Bu özellikler “ortalamanın üstünde kabiliyet” (above average ability), “yaratıcılık” (creativity) ve “göreve adanmışlık” (task commitment) olarak belirlenmiştir. Özel yetenekli bireyler bu üç özelliğe sahip ve bunları faydalı olacak şekilde gereken yerlerde sürece sürebilecek bireylerdir(Renzulli, 1998). Genel kanının tersine özel yetenekli olabilmek için yalnızca zeka testlerinden ileri düzeyde puanlar alınmasının yanında, yukarıdaki özelliklere de sahip olmak gerekmektedir.

Bir başka deyişle, yaratıcılık, motivasyon, genel ve özel becerilerin üçünden %85'in en az birinden %98'in üzerinde başarılı olma durumudur (Renzulli, 1998).

2.1.2 Üstün ve özel yetenekli bireyin tanılama süreci

Tarama ve Aday Gösterme: Öğrenci, aşağıdaki özelliklerden bir kısmını ya da tamamını gösteriyorsa Özel yetenekli olup olmadığı konusunda değerlendirmeye tabi tutulabilmektedir.

- Bebeklik dönemi itibari ile görülen aşırı dikkat
- Aktif ve uyanık zihin beraberinde farkındalık
- Çeşitli alt dallara ayrılan güçlü hafıza
- Akranlarına ve gelişim düzeyinin üzerinde kelime haznesi
- Erken gelişen soyut düşünme becerisi
- Belirli bir alana (araba, tarih, futbol...) aşırı ilgi
- Erken yaşlarda başlayan okuma ve yazma gayreti
- Normalin üzerinde duygusallık
- Keskin adalet anlayışı
- Geniş çaplı sosyal olaylara karşı aşırı ilgi
- Akranlarından daha uzun dikkat süreleri (Sadece videolara olan dikkat sürelerinden bahsetmiyoruz.)
- Geniş hayal dünyası
- Sabırsız tutumlar
- Aşırı merakını giderecek yeteri kadar ve kapsayışı sorular sorma
- Akranlarına göre gelişmiş mizahi yönleri ve espri kabiliyetleri (Webb, Gore, Amend ve DeVries, 2007)

IQ / Zeka Testi Aşaması: Tanılamaya aday gösterilen öğrenci, kişisel özelliklerine ve donanımlarına göre süreci yürüttüğü kurumun uygulamalarına göre bireysel ya da grup halinde değerlendirmeye alınmaktadır.

Karara Varma: Yapılan gözlemler, öğretmenler ve aileden alınan bilgiler ile beraber test sonuçlarını değerlendiren komisyon, öğrencinin ilgili programa uygun olup olmadığını konusunda bir kanıya varır.

2.1.3 Üstün ve özel yetenekli bireylerin özellikleri nelerdir?

Webb, Gore, Amend ve DeVries (2007) göre, özel yetenekli bir çocuğun sahip olması gereken özellikler;

- Aşırı dikkat
- Aşırı farkındalık
- Çeşitli alt dallara ayrılan güçlü hafıza
- Akranlarına oranla daha yüksek kelime haznesi

- Küçük yaşlara gelişen soyut düşünme kabiliyeti
- Belirli bir alana (araba, tarih, futbol...) aşırı ilgi
- Akranlarından daha önce başlayan okuma ve yazma çabası
- Normalin üzerinde duygusal yoğunluk
- Net ve keskin adalet anlayışı
- Haksızlıklar ve politik konular üzerine aşırı duyarlıklar
- Ortalamanın üzerinde dikkat süreleri ve tutarlı kararlılıkları (Dijital oyunlardaki dikkat süreleri buna dahil değil.)
- Sınırları geniş hayal dünyası
- Sabırsız tutumlar
- Merakını gidermeye dönük sorular sorma
- Akranlarına göre gelişmiş mizahi yönleri ve espri kabiliyetleri

2.2 Üstün / Özel Yeteneklilere Psikolojik Danışmanlık ve Üstün / Özel Görülen Psikolojik Sorunlar

2.2.1 Üstün / özel yeteneklilere psikolojik danışmanlık

Özgüven konusunda, çevrelerinden destek bekleyen öğrencilerin aksine üstün yetenekli öğrenciler daha bağımsız ve kendi fikirlerini daha fazla dikkate almaktadırlar. Bu özelliklerinden ötürü sosyal problemlerle daha fazla karşı karşıya kalmaktadırlar. Özellikle ergenlik döneminde üstün bireylerin akranları ile ortak ilgi alanlarında anlamlı bir ortaklık kuramaması grupların dışında kalmalarına neden olmaktadır. Bu bakımdan üstün yetenekli öğrencilerin akranlarının dünyaları dışında kalmaları, sosyal ihtiyaçlarını karşılayamamaları duygusal problemlerin başında gelmektedir. (Leana, 2017)

Üstün yetenekli öğrencilerde sıkça görülen mükemmeliyetçilik, fobiler ve takıntılar bazı durumlarda takdir edilesi işler çıkmasına yardımcı olsa da genel anlamda öğrencinin aynı iş için daha fazla emek harcamasına ve daha fazla yorulmasına neden olmaktadır. Bu nedenle rehberlik edecek bireylerin bu konular hakkında bilgi sahibi olması ve öğrenciyi uygun şekilde yönlendirmesi gerekmektedir. (Yeşilyaprak, 2003; Demirel, 2004; Silverman, 1993)

Üstün Yetenekli Öğrencilere Yönelik Rehberliğin Kapsamı

- Psikolojik Danışmanlık Hizmeti
- Müşavirlik Hizmeti

- İzleme ve Değerlendirme Hizmeti
- Yöneltilme ve Yerleştirme Hizmeti
- Bilgiyi Toplama ve Yayma Hizmeti
- Bireyi Tanıma Hizmeti
- Oryantasyon Hizmeti

2.2.2 Üstün / özel yeteneklilerde görülen psikolojik sorunlar

Üstün / özel yetenekli kendi şahıslarına özgü bazı özellikleri vardır. Bu özellikleri; bilişsel farklılık, ahlaki ve duygusal yoğunluk, asenkronize gelişme, aşırı uyarılmışlık, cinsiyete bağlı etmenler ve sosyal uyum olarak 6 birim altında toplayabiliriz (Fiedler, 1993; Morelock, 1992; Silverman,1993).

Özel yetenekli bireylerin sosyal ve duygusal açıdan, duygusal uyum gücü yüksek, yüksek enerjili hassas ve sınırsız hayal gücüne sahip, bağımsız, daha etkin, daha rekabetçi, yüksek düzeyde sebatkar, dikkatli, meraklı, öğrenmekten keyif alanlar olarak tanımlanmaktadır. (Leana, 2017) Bu özelliklerinin beraberinde getirdiği bazı zorluklar ise şunlardır.

- Farklı hissetmek ve kabul edilmemek, aileleri, öğretmenleri, arkadaşlarının onlardan yüksek beklentisi duyması;
- Okulda sıkılmaları ve akranları tarafından kızdırılmaları
- Akranları tarafından anlaşılmadıklarını düşünmeleri;
- Birçok kariyer seçeneği karşısında kendilerini bunalmış hissetmeleri;
- Dünya sorunları (özellikle çözülmesi zor) hakkında endişelenmeleri ve problemin çözümünde yardımcı olmayacaklarını hissetmeleri;
- Bunlara ek olarak bazı yetenekli öğrencilerin izole olduklarını hissetmelerini, arkadaşlarına uyum sağlayabilmek için yeteneklerini gizlemeleri, başkalarına karşı hoşgörülü olmamaları;
- Rutin işleri reddedebilirler, otoriteye karşı çıkabilir, yüksek anksiyete yaşayabilir, eleştiri kabul etmeyebilir, düşük motivasyonlu ya da depresif olmaları (Silverman, 1993).

Bu durumlar, çevrenin tutumlarından ve özel yeteneklilere hitap etmeyen eğitimden kaynaklanmaktadır. Özel yetenekli bireye sahip birçok aile, özel bir eğitim olmadan

ya da uzman yardımı olmaksızın çocuklarının uyumsuz bireyler olarak büyüyeceklerini düşünmektedirler. (Yewchuk ve Jobagy, 1991).

Üstün / özel yeteneklilerde görülen psikolojik sorunların başlıcaları:

- Stres:

Üstün yetenekli öğrencilerin yüksek farkındalık düzeyleri, sosyal konulara aşırı duyarlılıkları, ebeveyn ve öğretmenlerin yüksek beklentileri onların stres düzeylerini arttırmaktadır. Zira özel yetenekli tanısı almış fakat tam olarak ne anlama geldiğini bilmemek de başlı başına bir stres faktörüdür (Cross, Coleman & Terhaar-Yonkers,1991). Bazı üstün çocukların beraberinde getirdikleri yalnızlık ve akademik kaygılarda stres yaratan başlıca durumlardandır (Kerr, 1991).

- Depresyon:

Stres, mükemmeliyetçilik, yüksek beklentilerin karşılanmaması gibi durumlar özel yetenekli çocuğun motivasyonunu, yaşam zevkini olumsuz etkiler ve depresyona yatkın hale getirir. Baker'in (1997) belirttiği gibi depresyonla ilgili yapılan araştırmaların hemen hemen hepsi yüksek IQ ile depresyon arasında doğru orantılı ilişkinin olduğunu göstermektedir. Özel yetenekli çocukları normal yaşlıları ile karşılaştıran araştırma bulguları da üstün yetenekli çocukların daha yüksek depresyon düzeyine sahip olduklarını ortaya koymaktadır (Mash & Barkley, 2014).

Webb, Meckstroth ve Tolan (1994), Özel yetenekli bireylerin 3 depresyon türüne sahip olduklarından bahseder. Bunlar: sorumluluk ve başarı konusunda belirledikleri olağanüstü yüksek standartlara ulaşamamak, yabancılaşma hissetmek ve varoluşsal depresyondur.

- İntihar:

İntihar kelimesi, sözlükte de "kendini öldürmek" olarak yer almaktadır. Bir başka tanımda bireyin kendisine yönelttiği saldırganlık olarak dile getirilmektedir. (Ziyalar, 1980). İntihar davranışına neden olan faktörlerden en önemlisi, tolere edilemeyen gerilimden kurtulma çabasıdır (Herpertz, 1995).

Araştırmalar, intihar vakalarının ortak nedenlerini incelemişler ve bu nedenlerin, biyolojik, psikolojik, bilişsel ve çevresel oldukları sonucuna varmışlardır. Zayıf benlik algısı, depresif duygu durumu, zayıf baş etme stratejileri, varoluşçu sorunlar, kendi

kendine olumsuz konuşma, olumsuz hayat koşulları vb. intihara iten sebeplerdendir. Son dönemlerde internet üzerinden yapılan baskılarda da özellikle ergenleri intihara iten başlıca faktörlerdendir. Bu nedenle Özel yetenekli çocuklara, pozitif düşünme becerileri, baş etme stratejileri, mükemmeliyetçiliklerini kontrol edebilme becerileri kazandırmak önem arz etmektedir (Leana, 2017).

- Mükemmeliyetçilik:

Litauer (1997), bireyin kendisine ulaşılması zor standartlar belirlemesine her şeyin her an düzenli olmasını arzulamayı “mükemmeliyetçilik” olarak tanımlamaktadırlar. Mükemmeliyetçilik, ortalamanın üzerindeki standartlara ulaşamayan olarak (Strip ve Hirsch, 2000). Rimm (1994)’e göre ise mükemmeliyetçilik hataya mahal vermeyen ve en iyi sonucu hedefleyen bir bakış açısıdır.

Üstün /özel yetenekli öğrencilerde görülen gelişim düzeylerindeki farklılıklar mükemmeliyetçiliğin temel nedeni olarak nitelendirilmektedir. Bilişsel yönleri fiziksel yönlerinden daha hızlı geliştikleri için oluşturdukları değerler yaşlıları ile değil bilişsel olarak yakın oldukları bireyler ile aynıdır. Bu farklılıkların bilincinde olan özel yetenekli birey kendisine ulaşılması zor olan standartlar belirler. Fakat bu standartlara fiziksel olarak ulaşması mümkün olmayacağı için cesareti kırılır (Silverman, 1993). Yüksek mükemmeliyetçilik düzeyine sahip bireylerin çoğunlukla ortaya koydukları performanslarından memnun olmadıkları bilinir (Frost, Marten, Lahart, ve Rosenblate, 1990). Yüksek standartlara göre hareket etmek başarı gibi olumlu sonuçlar doğururken (Bieling, Israeli, Smith 2003), bireyin kendisini aşırı eleştirmesi depresyona sebebiyet vermektedir. Daha önce yapılan bir çalışmada özel yeteneklilerin mükemmeliyetçilik düzeylerinin akademik yeterlilikleriyle alakalı olduğu saptanmıştır (Yılmaz & Çelik, 2013). Özel yetenekliler alanında çalışan pek çok kişi sağlıklı mükemmeliyetçiliği oksimoron (tezat) olarak nitelenmektedir (Greenspan, 2000).

- Yalnızlık:

Yalnız olma, birçok psikososyal değişken ile yakın ilişkilidir. Akranlar arasında kabul görmüş olmak daha yalnızlık duygusunun etkisini azaltmaktadır (Parker ve Asher, 1993). Yapılan araştırmalar, ergenlik dönemindeki bireylerin yalnızlık duygusunun depresyonla, mutsuzluk duygusuyla, depresyonla, istenilen düzeyde olmayan sosyal ilişkilerle alakalı olduğunu göstermiştir (Meredith ve Woodward, 1993; Mijuskovic,

1988; Moore ve Schultz 1983; Oullet ve Johsi 1981; Sletta, Valas, Skaalvik ve Sobstad, 1996). Sak (2014) özel yetenekli bireylerin dışlanmasına etki eden faktörleri üç başlık altında toplamıştır. Bunlar sosyal çevrenin bireyi dışlaması, bireyin egosunun etkisinde kalarak sosyal çevresine katılmaması ve yalnızlığın seçimidir. Alanda faaliyet gösteren farklı uzmanlarda benzer örnekler vermektedirler. Mesela; iletişim kurma güçlükleri, özel yetenekli bireylerin sosyal anlamda güven sorunu yaşamaları sonucu yalnızlığa ve sosyal izolasyona neden sayılabilir (Boland ve Gross, 2007). Yoo ve Moon'un (2006) yaptıkları çalışmada yaş ile birlikte özel yeteneklilerin, akranları ile aralarındaki mesafenin giderek arttığı görülmüştür.

2.3 Mutluluk

2.3.1 Mutluluk kavramı

Mutluluk, yaşamın odak noktasıdır ve insanların tamamı onu arar (akt: Büyükdüvenci, 1993: 41). Mutluluk alanında, psikologlar ve sosyal bilimciler felsefecilerden biraz ayrılarak olumsuz olan durumlar ve mutsuzluk kavramı üzerine daha fazla yoğunlaşmışlardır. Birçok davranış bilimci insanların çoğunlukla doyumсуuz ve mutсуuz olduğu üzerinde durmuştur (Diener ve Diener, 1996).

Köken olarak,

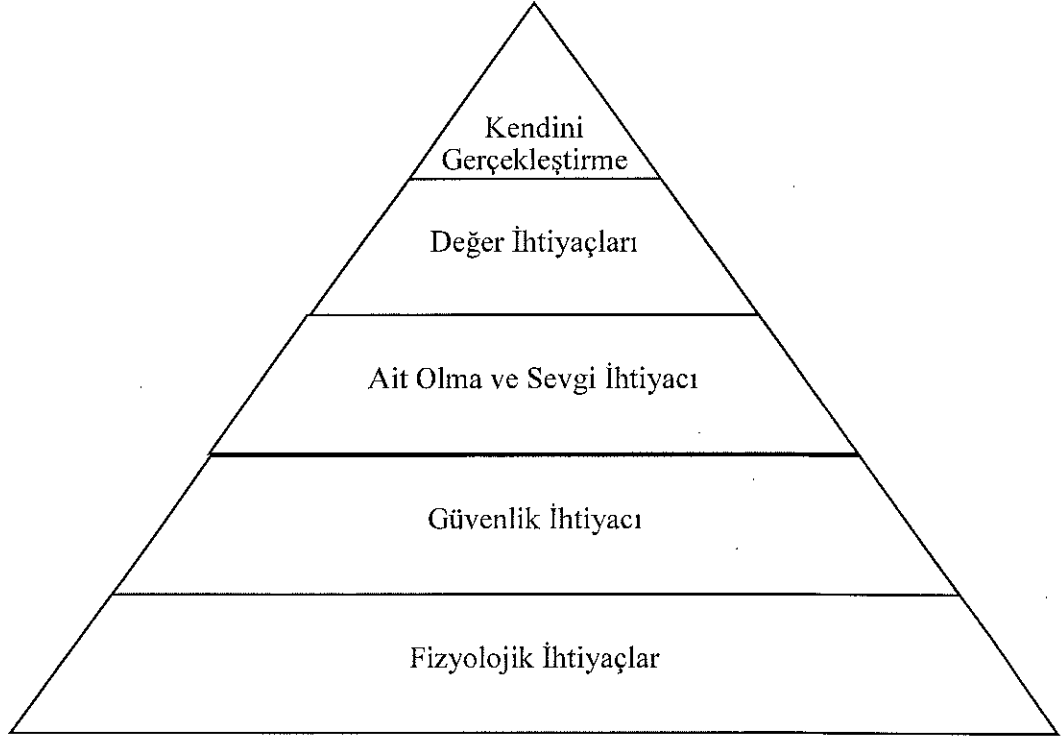
Türk Dil Kurumu'na göre mutluluk, "Bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu, mut (I), ongunluk, kut, saadet, bahtiyarlık, saadetlilik" olarak ifade edilmektedir. Sevinç ve hoşluk sözcükleriyle yakın anlamdadır. (TDK sözlüğü, 2006)

2.3.2 Mutluluk kuramları

- Uyum kuramı; Kişilerin, olaylara farklı tepki verseler de zamanla koşullara alışacaklarını ve baştaki duygu durumlarına alışacaklarını belirtir. Olaylar ve durumlar bireylerin değerlendirmelerine göre bireyde mutluluk ya da mutсуuzluk oluşturabilir fakat zaman geçtikçe etkisini kaybedecektir. Bunun nedeni bireylerin zamanla koşullara ayak uydurmalarıdır. (Brickman ve Campbell, 1971; Lucas, Clark, Georgellis ve Deiner, 2003).
- Sabit nokta kuramı; Bireylerin mutluluklarının düzeyleri genellikle sabittir. Mutluluk düzeyleri uzun süre incelendiğinde bir kararlılık olduğu göze çarpmaktadır. Bu kararlılığın en önemli dayanağı ise genetik faktörlerdir.

Genetik olarak kişilerin mutlu olma düzeylerinde, çok az değişiklik olur. Kişilerin mutluluk düzeyleri farklı yaşam olaylarından etkilenecek şekilde de zamanla sabit olan noktalarına dönecektir (Deiner,1984).

- Aşağıdan yukarı kuramı; Bireyler mutlu ya da mutsuz oldukları kanısına duygularını değerlendirerek karar verirler. Örneğin, dahil olduğu bir etkinlikte dikkatini çeken ve kendisi ile bağdaşmayan bir durum gördüğünde olumsuz bir duygu geliştirebilir ve bunun sonucunda mutsuz olabilmektedir. Bu kuramda, bireye haz veren olayların bireyin hayatındaki sıklığı önemlidir. Haz veren olaylar ya da durumlar oran olarak daha yüksek durumdaysa birey kendisini mutlu olarak değerlendirir. Aşağıdan Yukarıya Kuramı'na göre mutluluk, küçük mutlulukların ve memnuniyetlerin toplamıdır. Bireye bu kuram doğrultusunda "mutlu musun?" sorusu sorulduğunda birey, yaşamış olduğu hazların ve acıların hesaplamasını yaparak yanıt verir (Deiner, 1984; Kozma ve Stones, 1980).
- Yukarıdan aşağıya mutluluk kuramı; Kuramının temelleri felsefedeki atomistik düşünceye dayanır (Deiner, 1984; Kozma ve Stones, 1980). Bu düşünce sistemi, holistik düşünce sistemine de yakındır. Yani, büyük sonuçlar küçük küçük durumların toplamıdır. Yukarıdan Aşağıya Kuramına göre mutluluk kişinin bir karakter özelliğidir. Bu kurama göre mutluluk bireyin dışında değil, içerisinde gelişen bir süreçtir. Kişi başından geçen olayları negatif ya da pozitif değerlendirme yetisine sahiptir. Dolayısıyla kişinin deneyimlerini yorumlayış şekli, bireyin mutluluğunu etkilemektedir (Deiner, 1984).
- Erek kuramı; Bireylerin mutluluğunu, amaçlarına ve gerçekleştirdikleri ihtiyaçlara bağlayan bir kuramdır. Bu nedenle Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi bu kuramda önemli yer kaplamaktadır. Psikolojik düzeyde mutluluğa baktığımızda, yetkinlik, ait olma, ve özerklik karşımıza çıkmaktadır. Kişiler, ihtiyaçlarını giderdiklerinde mutlu olabilmekteler. Erek (Telic) Kuramı: Amaç ve gereksinim olmak üzere iki faktöre odaklanır. Bireyin gereksinimleri, doğuştan gelenler ve sonradan oluşan gereksinimler olarak nitelendirilebilir. Bu gereksinimler giderildiğinde kişi mutlu olmaktadır. Amaç faktörü ise bireylerin bilinçli istekleridir. Bu istekler, hedefleri ve meydan okumaları içerir. Amaçlar ve gereksinimler birbiri ile yakın ilişkilidir. Örneğin, amaçlara ulaşmak için bazı durumlarda gereksinimlerimizi göz ardı ederken bazı amaçlar, gereksinimleri gidermeye dönüktür. Bu nedenle Maslow'un, ihtiyaçlar hiyerarşisi tablosu bu kuramda önemli yer kaplamaktadır(Cantor, 1990; Deiner, 1984; Deci ve Ryan, 2000; Plays ve Little, 1983).

Şekil 2.2: İhtiyaçlar Piramidi (Maslow, 1943)

2.3.3 Mutluluğa etki eden faktörler

Mutluluğun genetik alt yapısı dikkate alındığında mutluluk üzerinde tamamen etkinlik kurmamız mümkün görünmüyor. Şimdi mutluluğa etki eden bu durumları inceleyelim.

- Hedonik adaptasyon

Bireylerin, değişikliklere uyum sağlamasına hedonik adaptasyon denir. 1970'lerde gündeme gelen hedonik adaptasyon kavramı, mutluluk ile ilgili araştırmaların birçoğuna yön verdi. Brickman ve Campbell'in tanımına göre hedonik adaptasyon, insanların farklı duygularla yorumladığı durumlara uyum gösterme-alışma ve eski duruma hızla dönme olarak düşünülebilir.

Örneğin Brickman, çalışmaları sonucu şunu söylemiştir: İnsanların, maddi kazançlarının yüksek olması onları diğer insanlardan sadece birazcık mutlu edebiliyor. Aynı şekilde yas gibi olumsuz olaylar yaşayan kişilerin de belirli bir süre sonra duruma alıştıkları söylenmiştir.

Yani Brickman, bireyin mevcut koşullara ayak uydurduğu ve mutlu olma durumundaki değişikliklerin yaşamlarındaki değişikliklere verilen kısa süreli tepkiler olduğunu savunmuştur. Daha da önemlisi, insanların bir bakıma 'boşu boşuna' mutluluğu aramaya devam ettiğini öne sürmüştür. (Bricman ve Campbell, 1971)

Hedonik adaptasyon ile koşu bandı arasında bir analogi kurulmuştur. İnsan nasıl ki koşu bandının hızına göre kendisini ayarlayabiliyorsa, kendisi dışındaki dünyaya da o şekilde uyum sağlar. Bunu ne kadar iyi yapabilirse o denli mutlu olur. (Diener; Lucas; Scollon; 2006)

- Maddi varlık

Kişilerin gelir durumu ile mutluluk düzeyleri arasında doğrusal ilişkiyi açıklamaya amaçlayan çalışmalar (örn. Blanchflower ve Oswald, 2004; Wang ve VanderWeele, 2011) vardır. Bu alışmalar, daha fazla gelire sahip insanların daha fazla mutluluk düzeyine sahip olduklarını göstermektedirler.. Veenhoven (1994), 1911'den 1994'e kadar, 69 ülkede gerçekleştirilmiş, 603 çalışmayı ve 7838 veriyi analiz etmiş ve ülke içinde yapılan çalışmalarda bireysel maddi varlıkların mutluluk ile küçük fakat anlamlı korelasyonu olduğunu bulmuştur (akt. Diener 1999: 287). Fakat, bazı araştırmalar gelirin mutluluk düzeyi üzerindeki doğru orantılı etkisinin göreceli olduğunu göstermiştir. Gelir düzeyi ile mutluluk düzeyi arasında doğrusal bir ilişkinin olduğu kesinleşmemiş bir durumdur. (Diener ve Biswas-Diener, 2002).

- Yaş

Bazı bilim insanları, yaşlı insanların genç insanlara oranla daha mutsuz olduğu yönündeki görüşleri savunurken(Conceição ve Bandura, 2008) bazıları ise yaşlı kişilerin düzenli hayatları ve gelirlerinden dolayı daha mutlu olduklarını dile getirmektedirler (Tan vd. 2006).

- Cinsiyet

Mutlu kişilerin, kişilik profilleriyle ilgili olarak tespitlerini yapan Wilson mutluluk ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ifade etmiştir. Elde edilen bu sonuç son zamanlarda farklı araştırmalarla (örn. Christoph ve Noll, 2003; Suhail ve Chaudhry, 2004; Tan vd. 2006) doğrulanmıştır. Diener (1995) 31 ülkede, 49 adet üniversiteye devam yaş aralıkları 17-25 olan 13.118 öğrenci üzerinde yaptıkları bir araştırmada yaşam doyumunun cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığını tespit etmiştir.

- Kişilik

Yazında kişilik özelliklerinin mutlu olmayla tutarlı ve olumlu olarak ilişkili olduğunu gösteren çok sayıda araştırma (örn. Gomez vd. 2009; Grant vd. 2009; Quevedo ve

Abella 2011; Weiss vd. 2008) vardır. Kişilik özellikleri mutlu olmadaki değişimi %39'a kadar varan oranlarda açıklamaktadır (Steel vd. 2008). Bu da bireylerin kişilik özelliklerinin mutlulukları üzerinde oldukça etkili olduğu anlamına gelmektedir.

2.3.4 Mutluluk psikolojisi

Mutluluk, iyi bir hayatın temel bileşeni olarak kabul edilir. Memnuniyet, yaşam doyumu, pozitif duygular ve yaşamda anlam sahibi olma gibi kavramları kapsamaktadır. Memnuniyet, yaşam doyumu ve duygular kişiden kişiye farklılık gösterir. Günlük hayatta mutluluk olarak adlandırılan durum alanyazında öznel iyi oluş olarak yorumlanmakta, bazı durumlarda da bu iki kavram birbiri yerine kullanılmaktadır (Diener, Scollon ve Lucas, 2003; Park, 2004).

Öznel iyi oluş, psikolojik doyumun öznel hali ve olumlu anlamda ruh sağlığı olarak tanımlanır (Deiner, 2001). Öznel iyi oluş, bireyin hayatını yorumlaması ve yargı bildirmesi durumudur. Bu nedenle öznel iyi oluş bir farkındalık olarak nitelendirilebilir. Öznel iyi oluşun üç temel ögesi vardır. Olumlu duygulanım, olumsuz duygulanım ve yaşam doyumu bu ögeleri oluşturur. Olumlu duygulanım, güven, ilgi, ümit, heyecan, gurur, neşe gibi duyguları ifade eder. Olumsuz duygulanım ise öfke, nefret, suçluluk, üzüntü gibi olumsuz duyguları belirten öznel stresi ve doyumсуuzluğu içerir. Bu duygular arasındaki ilişkiler ve farklar öznel iyi oluş üzerinde oldukça etkilidir. Yaşam doyumu boyutu öznel iyi oluşun zihinsel bileşenidir. Yani bir yorumlama biçimidir ve kişilerin çeşitli olaylardaki doyumuna ilişkin değerlendirmelerini yansıtır (Myers ve Deiner, 1995). Yaşam doyumu aynı zamanda, olumlu ve olumsuz duyguların bir muhasebesi gibi de değerlendirilebilir. Birey, kendisine haz veren davranışları daha çok yaşıyor ve haz vermeyenleri daha az yaşıyorsa öznel iyi oluşa sahiptir. Sonuç olarak öznel iyi oluş, bireyin yaşamını bilişsel ve duygusal açıdan öznel olarak değerlendirmesini içerir (Myers ve Deiner 1995; Myers, 2000).

2.3.5 Üstün / özel yetenekli bireylerde mutluluk

Özel Yetenekli bireylerin gelecek hayatlarında mutlu olup olmadıkları konusu özellikle bu alanla ilgilenenlerin her dönemde dikkatini çekmiştir. Özellikle, özel yeteneklilerin aşırı duyarlılık alanları üzerinde çalışan uzmanlar üstün yeteneklilerin yetişkinliklerinde mutlu olmalarını engelleyecek birçok husustan bahsederler. Özel

yetenekliler özellikle her yaş dönemlerinde çevrelerinde gelişen olumsuz olayların farkında oldukları gibi savaş, açlık gibi toplumsal sorunlarında farkındadırlar. Bu gibi çözüm bulunması zor konuların hayatın bir parçası olduğu algısını özümseyenlerin bu anlamda daha mutsuz oldukları görülmektedir (Ataman, 2003).Bu bulgu çocukların yaşlılarından daha yüksek kaygı seviyesine sahip olduklarını göstermektedir.

Özel yeteneklilerin ilgi duydukları alanların akranlarından farklı olması bu nedenle akranları arasında etiketlenmeleri de mutsuz olmaları ihtimalini arttıran bir başka konudur. Aşırı merak duygusu barındıran bu bireylerin kimi zaman da sergiledikleri hareketli tavırlar günümüz ebeveynlerinin kısıtlı sabrı düşünüldüğünde çoğunlukla yalnızlık hissine ve anlaşılmadıkları duygusuna kapıldıklarını göstermektedir. Bu durumda üstün yetenekli bir bireyin mutlu olma ihtimali zorlaşmaktadır. (Levent, 2013)

Derslerde hızlı öğrenme becerilerine sahip IQ puanı yüksek çocukların sıkıldıkları ve çeşitli sorunlara yol açtıkları gözlemlenmiştir. Farklı bir kulvar olan bu mutsuzluk alanındaki sorunları çözmek adına da müfredatta farklılaştırma tercih değil gereklilik arz etmektedir (Tortop, 2018).

2.3.6 Mutlu olmanın altı temel boyutu

- Kendini kabul

Daha önceki çalışmalarda mutluluğun en çok tekrarlanan ölçütü bireyin kendisini kabul duygusudur. Bireyin kendisini kabul etmesi demek, bireyin kendisini gerçekleştirme ve kişisel olgunluğun bir vasfı olarak açıklanmıştır. Yaşam boyu gelişim kuralları ise bireyin geçmişini kabulü olarak nitelendirmektedir. Buna göre olumlu duygu-duruma sahip olmak psikolojik işlevselliğin merkezi özelliği olarak ortaya çıkmaktadır (Ryff, 1989; Ryff ve Singer, 1996).

- Diğerleriyle olumlu ilişkiler

Kuramların birçoğunda mutlu olmanın ön şartı olarak sıcak ilişkilerin önemi vurgulamaktadırlar. Çünkü, öznel iyi oluşun temel faktörlerinden biri olan olumlu duygulara sahip olabilmek açısından sıcak ilişkiler oldukça önemlidir. Sevme yeteneği ruhsal sağlığının merkezi bir bileşeni olarak görülmektedir. Hiyerarşi üçgenin

de çatısını oluşturan, kendini gerçekleştirenler (self-actualizers), insanların tamamının empati ve şefkat duygularına sahip daha fazla sevgi, daha derin arkadaşlık ve diğerleri ile daha eksiksiz özdeşim kurma (identification) yeteneğine sahip olarak tanımlanmaktadır. Diğerleriyle sıcak ilişkiler, olgunluk ölçütü olarak değerlendirilmektedir. Yetişkin gelişimsel evre teorileri (adult developmental stage theories) de, diğerleri ile yakın birlikteliklerin başarılmasını (yakınlık) ve diğerlerine rehberlik etme ve onları yönlendirmeyi (üretkenlik) bunların sonucunda öznel iyi oluşa katkıyı vurgulamaktadır (Ryff, 1989; Ryff ve Singer, 1996).

- Özerklik

Daha önceki literatürde, öz-belirleme (self-determination), bağımsızlık ve davranışın içten denetimli olarak düzenlenmesi gibi nitelikler üzerinde çokça vurgu yapılmaktadır. Bireyin isteklerinin farkında olması ve kendisini tanıması aynı zamanda “nasıl mutlu olurum?” sorusunun cevabına hakim olduğunu gösterir. Örneğin, kendini gerçekleştirenler, kültürleşmeye (acculturation), kültür şoku yaşamaya karşı direnç ve özerk bir işlevsellik gösterenler olarak tanımlanmaktadır. (Ryff, 1989; Ryff ve Singer, 1996).

- Çevresel hâkimiyet

Bireyin ruhsal koşullarına ve özelliklerine uyan ortamları belirleme yetenekleri ruhsal sağlığın bir özelliği olarak tanımlanmaktadır. Bu kişilerin, geleceklerini nasıl planladıklarını ve hedeflerine ulaşmak için nasıl bir yol izledikleri konusunda bilgi sahibi oldukları bilinebilmektedir. Kişisel olgunluk, anlamlı çalışmalara dahil olmak olarak nitelendirilebilir. Yaşam boyu gelişim de, karmaşık olan ortamları değiştirme ve kontrol altında tutma yeteneği gerektiriyor şeklinde tanımlanmaktadır. Bu kuramlar, bireyin dünyada ilerleme ve bireyi zihinsel ve fiziki etkinlikleri aracılığıyla yaratıcı bir şekilde değiştirme yeteneğini vurgulamaktadır. Başarılı bir şekilde yaşlanma (successful aging) da bireyin çevresel fırsatları ne denli değerlendirdiğini vurgulamaktadır. Çevresel fırsatların değerlendirilmesinin ön koşulu ise çevresel hâkimiyete sahip olunmasıdır. Bu yaklaşımlar, aktif katılımın ve çevre hâkimiyetinin olumlu psikolojik işlevselliğin bütüncül çerçevesinin önemli bileşenleri olduğunu akla getirmektedir (Ryff, 1989; Ryff ve Singer, 1996).

- Yaşam amacı

Psikolojik sağlık, kişiye hayatın anlamı ve amacı olduğu duygusunu veren inançları kapsayacak şekilde tanımlanmaktadır. Yaşam boyu gelişim kuramlarının birçoğu hayatın ilerleyen safhalarında üretken olmak, yaratıcı olmak, duygusal bütünlüğe ulaşma gibi hedeflerden bahsetmektedir. Dolayısıyla olumlu işlevlerde bulunan bir kişi, hayatın anlamlı olduğu duygusuna katkıda bulunan gayelere ve bir yönelme duygusuna sahiptir. (Ryff; 1989; Ryff ve Singer, 1996).

- Bireysel gelişim

En elverişli psikolojik işlevsellik, kişinin yalnızca önceki özelliklerine ulaşmasını değil, kendisini geliştirmeyi de gerektirir. Kendini gerçekleştirme ihtiyacı birçok yaklaşımda merkezi konumdadır. Örneğin, deneyime açıklık, tam işlevsel kişinin temel bir özelliğidir. Böyle bireyler, sabit durumlara ulaşmak yerine, devamla gelişme ve oluşum halindedir. Kişinin bu basamaklara sıra ile ulaşma güdüsü kendisinde başarı hissi uyandıracaktır. Bu başarı hissi de bireyin öznel iyi oluşu üzerinde etkili olacaktır. Bu nedenle, bireysel gelişim, kendini gerçekleştirme ile birlikte önemli bir başlıktır. Bu kavram, daha önce tanımlandığı gibi Aristoteles'in eudaimonia kavramına en yakın gelen iyi oluş boyutu olabilir (Ryff; 1989; Ryff ve Singer, 1996). Ryff 'ın (1995).

Mutlulukla ilgili bazı filozof görüşleri:

“Sonu mutluluğa varan bir yol yoktur: Yol mutluluğun kendisidir.” Gautama Buddha (M.Ö. 500)

“Her konuda tedbirli olmalıyız, ancak; severken tedbirli olmak gerçek mutluluk için en zararlısıdır.” Bertrand Russell (19. yy)

“Mutluluk, güçle çoğalan; direncin üstesinden geldiğinde ortaya çıkan bir duygudur.” Friedrich Nietzsche (19.yy)

“Mutluluk daha fazlası için uğraşarak değil; daha azdan keyif duyma kapasitesine ulaşma ile elde edilir.” Sokrates (M.Ö. 450)

“Mutlu olmak için yalnızca kendisine ihtiyaç duyan adam, mutlu bir yaşam için en kısa ve pratik yolu bulmuş demektir.” Platon (M.Ö. 500)

“Mutluluk bize bağlıdır.” Aristoteles (M.Ö. 300)

“Mutluluğu; isteklerimi tatmin etmek yerine, onları sınırlayarak buldum.” J. S. Mill (19.yy)

“İnsan iyi şeyler düşündükçe hem kendi dünyasını, hem de tüm dünyayı daha iyi bir hale getirir.” Konfüçyüs (M.Ö. 500)

“İnsanlığa bahşedilmiş en büyük nimet, herkesin içinde ve ulaşabileceği bir yerdedir. Bilge kişi sahip olmadığını istemek yerine, kendinde ne varsa onunla mutlu olmayı bilir.” Seneca (M.Ö. 400)

“Mutsuzsan geçmişte yaşıyorsundur. Endişeliysen gelecekte yaşıyorsundur. Huzurluysan şu anda yaşıyorsun demektir.” Lao Tzu (M.Ö.600)

“Hayat, çözülmesi gereken bir problem değil; yaşanması gereken bir gerçekliktir.” Kierkegaard (19.yy)

“Mutluluk kelebek gibidir. Siz yakalamaya çalıştıkça o kaçar. Ne zaman ki dikkatinizi başka şeylere verirsiniz, ancak o zaman gelip omzunuza konar.” Henry David Thoreau (19.yy.) (Weller, 2016).

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın hangi model kullanılarak yapıldığı, evreni ve evren içerisinden alınan örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin nasıl bir yöntem ile analiz edildiğine yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenografi (olgu bilim) kullanılmıştır. Bu yöntemde olaylar birbiri ile bağlantılı şekilde totaliter bir şekilde ortaya konur. (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

3.2 Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu

Bu araştırmanın örnekleme, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında İstanbul ilinde eğitim ve öğretim gören 157 adet 6, 7 ve 8. Sınıfa devam eden Özel Yetenekli öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme, Bilim Sanat Merkezleri ve Özel Yeteneklilerin bulunduğu sınıfları olan özel okullardan alınmıştır. Öğrencilerin cinsiyet, yaş ve aile gelir durumlarının dengeli olmasına dikkat edilmiştir. Amaçsal tabakalı örnekleme; ilgilenilen belli alt grupların özelliklerini göstermek, betimlemek ve bunlar arasında karşılaştırmalara olanak tanımak amacıyla tercih edilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2017).

Çizelge 3.1: Örneklemin Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı

Değişkenler	N
6. sınıf	16
7. sınıf	26
8. sınıf	18
Toplam	60

Çizelge 3.2: Örneklem Cinsiyete Göre Dağılımı

Değişkenler	N
Kız	33
Erkek	27
Toplam	60

3.3 Veri Toplama Araçları

3.3.1 Metaforik algı formu

Bu araştırma da, nitel araştırma türlerinden olan “Metaforik Algı Formu” (Morgan,1998) kullanılmıştır. “Mutlulukgibidir. Çünkü,” Bir kişinin, herhangi bir olguyu algıladığı biçimde, benzetmeler kullanarak ifade etmesi anlamına gelen “metafor” kelimesi, yunanca “metapherein” kelimesinden türemiştir (Levine, 2005). Morgan (1998:14) metaforu, “bir düşünce ve görme biçimi” olarak ifade ederken; Lakoff ve Johnson (2005:25) ise, metaforu “bir düşünce malzemesi, insan kavrayışının bir şekli ve sadece bir söz figürü değil aynı zamanda bir düşünce figürü” olarak tanımlamıştır. Saban, Koçbeker ve Saban (2006:1) metaforu “bir bireyin yüksek düzeyde soyut, karmaşık veya kuramsal bir olguyu, anlamada ve açıklamada işe koşabileceği güçlü bir zihinsel araç” olarak ifade etmektedir. Bir diğer deyişle yakın üzerinden uzak olan kavramı veya nesneyi anlama ve açıklığa kavuşturma işi olarak nitelendirilebilir. Forceville (2002), herhangi bir şeyin metafor olarak kabul görmesi için üç sorunun yanıtlanması gerektiğini ifade etmiştir. Bunlar:

Metaforun konusu nedir?, Metaforun kaynağı nedir?, Metaforun kaynağından konusuna atfedilmesi düşünülen özellikler / ilişkiler nelerdir?” Bu ilişkiyi Saban (2004:2) şöyle ifade etmiştir: Metaforun konusu (örneğin, “Öğretmen mum gibidir.” cümlesindeki öğretmen sözcüğü), metaforun kaynağı (mum) ve metaforun kaynağından konusuna atfedilmesi düşünülen özellikler (mumun çevresini aydınlatması ve öğretmenin de öğrencilere yani çevresine bilgi yolunu aydınlatma fırsatı sunması) şeklinde açıklayarak metaforun kaynağının, metaforun konusunu farklı bir bakış açısıyla anlamada bir filtre veya süzgeç görevi gördüğünü belirtmiştir.

Son yıllarda eğitimcilerin dikkatini çeken “metafor”, yerli ve yabancı literatürde çeşitli araştırmalara konu olmuştur. Alger (2009), Botha (2009), Inbar (1996), Guerrero ve Villamil (2002), Shaw, Barry ve Mahlios (2008), Forceville (2002), Aydın (2010), Aydın ve Ünaldı (2010), Coşkun (2010), Kaya (2010), Saban (2004, 2008, 2009), Saban, Koçbeker ve Saban (2006), Töremen ve Döş (2009), Girmen (2007), Arslan ve Bayrakçı (2006), Öztürk (2007) ve Cerit (2008) araştırmalardan bazılarıdır.

3.3.2 Kelime ilişkilendirme testi

Araştırmamızda kullanılan bir diğer veri toplama aracı ise Kelime İlişkilendirme Testiydi. “Mutluluk.....” Kelime ilişkilendirme testinde, öğrencilerden belirlenen süre içerisinde, mutluluk kavramının çağrıştırdığı kelimeleri yazmaları istenmiştir. Öğrencinin bilişsel yapısını ve bu yapı içerisinde yer alan kavramlar arası bağları, yani bilgi ağını çözümlmek, uzun dönemli hafızasında bulunan kavramlar arasındaki ilişkilerin ne derece yeterli olup olmadığını tespit etmek amacıyla kullanılan en eski ve en yaygın tekniklerdendir Bahar ve diğ. (2010).

3.4 Verilerin Toplanması

Veriler, araştırmacı ve araştırmacıya yardımcı olan eğitimciler tarafından bizzat uygulanmış ve toplanmıştır. Bilim sanat merkezlerinde ise öğrencilere günlere dağıtık olarak gelmeleri nedeniyle kurum yetkililerince toplanarak araştırmacıya teslim edilmiştir.

3.5 Verilerin Analizi

3.5.1 Metaforik algı formu

Araştırmaya, İstanbul’da eğitim gören Özel Yetenekli tanısı almış, 6., 7. ve 8. Sınıfa devam eden 157 öğrenci katılmıştır. Birinci aşamada, Özel Yetenekli adayların “Mutluluk Kavramı” hakkında oluşturdukları metaforlar incelenmiştir. Bir metafor olmayan, kullanılan metafor ile açıklama cümlesi uyumsuz ve boş verilen çalışma kağıtları (97 adet) araştırmadan çıkarılmıştır. Ardından metaforları içeren kağıtlar sıra ile kodlanmıştır. İkinci aşamada ise üretilen metaforlar içerisinde benzer özellikte olanlar (metafora konu ve atfedilen düşünce) gruplandırılmıştır. Üçüncü aşamada ise her metafor grubunu metaforları yansıtır şekilde isimlendirdik. Dördüncü aşamada üretilen ve kategorize edilen metaforlar öğrencilerin, cinsiyetleri, sınıf düzeyleri,

yaşları ve aile gelir durumlarına göre tablolaştırılmıştır. Metafor kategorileri ayrıca öğrencilerin verdikleri cevaplarla örneklendirilmiştir.

3.5.2 Kelime İlişkilendirme Testi

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan Kelime İlişkilendirme Testleri ayrıntılı olarak incelenmiştir. Özel Yetenekli öğrencilerin Mutluluk Kavramı ile ilgili olduğunu düşünerek yazdıkları kelimelerin tamamı tablolandırılmıştır. Tablolardan sonra sınıf düzeyleri, cinsiyet ve aile gelir durumlarına göre frekans tabloları oluşturulmuştur beraberinde grafiklere aktarılmıştır. Yine bu başlıkların her biri için bir tane “Kelime Bulutu” oluşturulmuştur. Oluşturulan frekans tabloları baz alınarak elde edilen kelimeler belirli başlıklar altında toplanmıştır. Elde edilen bu on bir adet başlık; Aile ve Sosyal Çevre, Eğlence ve Hobi, Teknoloji ve Bilim, Gıda, Dinlenme, Duygu, Doğa / Hayvan /Bitki, Eğitim/Öğretim, Spor, Maddiyat ve Maneviyattır.

Özel Yetenekli öğrencilerden alınan tüm kelimelerin arasındaki, bilişsel yapıların ve kavramsal farkların net olarak görülebilmesi amacıyla Bahar ve diğerleri (1999) tarafından ortaya konulan kesme noktası (KN) tekniği kullanılmıştır. Bu tekniği analizlerimizde şu şekilde kullanılmıştır: KİT cevaplarımızı belirli anahtar kavramlar altında gruplanmıştır. Verilen cevaplar içerisinde en fazla kullanılan kelime sayısını klavuz olarak her defasında o sayısının beş rakam altını kesme noktası olarak belirlenmiştir. Bu işlemi her defasında beş aşağı çekerek, ayrıntılı bir kavram ağı elde edilmiş oldu. Kavram ağına ait tablo şekil 1’de gösterilmiştir.

4. BULGULAR

4.1 Metaforik Algı Formu

Bu bölümde katılımcı Özel Yetenekli Öğrencilerin, “Mutluluk Kavramına” ilişkin metaforları maddeler halinde verilmiştir. Oluşturulan metaforlara ilişkin cümlelerden örnekleme yapılmıştır. Katılımcı öğrencilerin oluşturdukları metaforlar on dört kategoride altında toplanmıştır (Bkz. Şekil 4.1.1).

Kategori 1: Durağan olmayan bir duygu olarak mutluluk

Bu kategoride 10 tane metaforun olduğu görülmektedir. Özel Yetenekli öğrencilere göre mutluluk durağan olmayan bir duygudur.

- Mutluluk su gibidir. Çünkü su nasıl bir azalır bir artar mutluluk da tıpkı öyle seviyesi değişebilir. (K28)
- Mutluluk müzik gibidir. Çünkü nasıl müzik farklı farklı duygular hissettirir. Mutlulukla da farklı duygular hissederiz. (K59)

Kategori 2: Fayda sağlayan olarak mutluluk

Bu kategoride 21 tane metaforun olduğu görülmektedir. Özel Yetenekli öğrencilere göre mutluluk insana muhakkak bir açıdan fayda sağlayan bir duygudur.

- Mutluluk kış gününde içimizi ısıtan şömine gibidir. Çünkü nasıl, şömine bizi nasıl ısıtıyorsa mutluluk da öyle ısıtır. (K44)
- Mutluluk klima gibidir. Çünkü klima nasıl serinletiyorsa mutlu olunca da öyle serinleriz. (K14)

Kategori 3: Zamanla çoğalan-tükenen olarak mutluluk

Bu kategoride 6 tane metaforun olduğu görülmektedir. Özel Yetenekli öğrencilere göre mutluluk miktar olarak değişkendir bazen azaldığı gibi bazen de artabilir.

- Mutluluk silgi gibidir. Çünkü silginin zamanla bitmesi gibi mutluluk da zamanla biter. (K27)

- Mutluluk bir tohum gibidir. Çünkü tohum nasıl ki gün geçtikçe büyür ve çiçek açarsa mutluluk da gün geçtikçe büyür. (K2)

Kategori 4: Bir macera olarak mutluluk

Bu kategoride 10 tane metaforun oluştuğu görülmektedir. Özel Yetenekli öğrencilere göre mutluluk çeşitli duyguları içerisinde barındıran bir serüvendir.

- Mutluluk yeni bir adrese taşınmak gibidir. Çünkü nasıl ki taşınınca ne olacağını bilemeyiz. Mutluluğun da ne getireceğini bilemeyiz. (K16)
- Mutluluk hava durumu gibidir. Çünkü hava durumunun nasıl olacağını bilemezsin, mutluluk da öyledir. Ne zaman ne yaşarsın bilemezsin. (K32)

Kategori 5: Tat veren olarak mutluluk

Bu kategoride 7 tane metaforun oluştuğu görülmektedir. Özel Yetenekli öğrencilere göre mutluluk ve tat / lezzet veren bir duygudur.

- Mutluluk tatlı meyveler gibidir. Çünkü tatlı şeyler görünce nasıl yüzüm gülüyorsa mutlu olduğumda da yüzüm gülebilir. (K5)
- Mutluluk çikolata gibidir. Çünkü çikolata nasıl güzel bir şeyse, mutluluk da o kadar güzel ve lezzetlidir. (K13)

Kategori 6: Beklenmedik bir anda ortaya çıkan-Biten olarak mutluluk

Bu kategoride 2 tane metaforun oluştuğu görülmektedir. Özel Yetenekli Öğrenciler bu kategoride mutluluğu, beklenmedik bir anda ortaya çıkan ve biten olarak düşünmüşlerdir.

- Mutluluk oyun gibidir. Çünkü oyunu oynamaya devam ederken kötü bir şey oluyor ve oyun bitiyor. Tıpkı mutluluk gibi... (K22)

Kategori 7: Gerçekte olmayan- Hayal olarak mutluluk

Bu kategoride 1 tane metaforun oluştuğu görülmektedir. Bu kategorideki öğrenci, mutluluğu gerçekte mümkün olmayacağını belirtmiştir.

- Mutluluk rüya gibidir. Çünkü rüya nasıl ki sadece hayal değildir, mutluluk da hayaldir. (K9)

Kategori 8: Ayrılması zor bir duygu olarak mutluluk

Bu kategoride 2 tane metaforun oluştuğu görülmektedir. Özel Yetenekli öğrenciler bu kategoride, mutluluktan ayrılmanın zorluğu üzerinde durmuşlardır.

- Mutluluk uyku gibidir. Çünkü uyku nasıl ki çabucak biter ve ayrılamazsın, mutluluk da çabucak biter ve bir türlü ayrılamazsın. (K10)

Kategori 9: Çok erken tüketilen olarak mutluluk. Bu kategoride 8 tane metaforun oluştuğu görülmektedir. Özel Yetenekli öğrenciler mutluluğun çok erken tükenen ve doyuma ulaşamayan olarak tanımlamışlardır.

- Mutluluk 0,7 kalem ucu gibidir. Çünkü nasıl ki kalem ucu hemen kırılıp giderse, mutluluk da erkenden biter. (K10)
- Mutluluk para gibidir. Çünkü nasıl paralar çok hızlı biter, mutluluk da bir o kadar hızlı tükeniyor. (K36)

Kategori 10: Gerçekleşmesi için bir nedene ihtiyaç duyulan mutluluk

Bu kategoride 1 tane metaforun oluştuğu görülmektedir. Bu kategorideki öğrencimiz, mutluluğu başka bir olay ya da nesne ile bağlantılı olarak düşünmüştür.

- Mutluluk gökkuşuğu gibidir. Çünkü gökkuşağının olması için nasıl ki yağmura ihtiyaç varsa, mutlu olmak için de bir nedene ihtiyaç vardır. (K11)

Kategori 11: Tatile ve Özgürlüğe açılan kapı olarak mutluluk

Bu kategoride 3 tane metaforun oluştuğu görülmektedir. Özel Yetenekli öğrencimiz mutluluğu, özgürlük ya da özgür zaman geçirmek olarak tanımlamıştır.

- Mutluluk, cumanın son dersi gibidir. Çünkü nasıl ki ona kavuşulur, mutluluğa da kavuşulur. (K13)

Kategori 12: Ulaşılması zor olarak mutluluk

Bu kategoride 3 tane metaforun oluştuğu görülmektedir. Bu kategorideki öğrenciler mutluluğu ulaşılması zor olarak nitelendirmişlerdir.

- Mutluluk everest dağı gibidir. Çünkü nasıl everest dağına çıkmak zordur. Mutluluk da o kadar zordur. (K15)

Kategori 13: Temiz - Saf olarak mutluluk

Bu kategoride 3 tane metaforun oluştuğu görülmektedir. Bu kategorideki öğrenciler mutluluğun temiz ve saf tarafına değinmişlerdir.

- Mutluluk A/4 gibidir. Çünkü A/4 nasıl beyazsa insan mutlu olduğunda da sanki beyaz bir sayfa açılmış olur. (K25)

Kategori 14: Fark etmesi kişiye kalmış bir duygu olarak mutluluk

Bu kategoride 4 tane metaforun olduğu görülmektedir. Bu kategoride yer alan öğrenciler mutluluğun fark edilmesinin kişiye kaldığını vurgulamışlardır.

- Mutluluk karıncalar gibidir. Çünkü nasıl karıncalar dibimizde oldukları halde görünmezler, mutluluk da bazen dibimizde olur ama görünmez. (K49)
- Mutluluk hava gibidir. Çünkü hava nasıl bizimleyse, mutluluk da bizimledir fakat fark etmesi bize kalmıştır. (K36)

Metafor Kategorisi	Sınıf Düzeyi			Cinsiyet		Aile Gelir Düzeyi				Metaforlar	Farklı Metafor Sayısı	Toplam
	6	7	8	Kız	Erkek	1500 TL	1500-3000 TL	3000-6000 TL	6000 TL üstü			
K3										Kraliçe		
K28										Su		
K30										Hava durumu		
K30										Maç		
K33										Gökkuşuğu		
K47										Hava durumu		10
K47										Ayna		
K48										Balon		
K59										Müzik		
K61										Teknoloji		
TOPLAM	10	4	5	6	4	2	4	4	4			

Şekil 4.1: Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri

Metafor Kategorisi	Sınıf Düzeyi			Cinsiyet			Aile Gelir Düzeyi				Metaforlar	Farklı Metafor Sayısı	Toplam
	6	7	8	Kız	Erkek	1500 TL	1500-3000 TL	3000-6000 TL	6000 TL Üstü				
K1											Ateş		
K52											Soru çözmek		
K56											Su		
K57											Okumak		
K14											Klima		
K15											İlaç		
K17											Sevinç		
K18											Yüzmek		
K19											Çiçek		
K23											Soba		
K27											Silgi		
K30											Gün doğumu		
K53											Su		
K55											Ağaç		
K37											Uyumak		
K38											Kitap okumak		
K42											Kitap		
K63											Sıcak çikolata		
K44											Şömine		
TOPLAM	21	7	5	7	9	10	3	3	9	4		20	21

Şekil 4.2 (Devamı): Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri

Metafor Kategorisi	Öğrenci Kodu	Sınıf Düzeyi		Cinsiyet		Aile Gelir Düzeyi			Metaforlar	Farklı Metafor Sayısı	Toplam
		6	7	8	Kız	Erkek	1500 TL	1500-3000 TL			
3. Zamanla çoğalan-Tüklenen olarak mutluluk	K2										
	K56										
	K27										
	K29										
	K60										
	K62										
TOPLAM	6	2	3	1	4	2	2	2	2		
Metafor Kategorisi	Öğrenci Kodu	Sınıf Düzeyi		Cinsiyet		Aile Gelir Düzeyi			Metaforlar	Farklı Metafor Sayısı	Toplam
		6	7	8	Kız	Erkek	1500 TL	1500-3000 TL			
4. Bir macera olarak mutluluk	K4										
	K6										
	K16										
	K24										
	K26										
	K29										
	K54										
TOPLAM	10	1	6	2	4	5	1	6	2		

Şekil 4.3 (Devamı): Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri

Metafor Kategorisi	Öğrenci Kodu	Sınıf Düzeyi		Cinsiyet		Aile Gelir Düzeyi			Metaforlar	Farklı Metafor Sayısı	Toplam	
		6	7	8	Kız	Erkek	1500 TL	1500-3000 TL				3000-6000 TL
5. Tat veren olarak mutluluk	K5									Meyve	5	7
	K50									Dondurma		
	K12									Yemek		
	K13									Çikolata		
	K26									Tuz		
	K45									Çikolata		
	K58									Çikolata		
TOPLAM	7	2	3	2	2	4	1	3	3			
Metafor Kategorisi	Öğrenci Kodu	Sınıf Düzeyi		Cinsiyet		Aile Gelir Düzeyi			Metaforlar	Farklı Metafor Sayısı	Toplam	
		6	7	8	Kız	Erkek	1500 TL	1500-3000 TL				3000-6000 TL
6. Beklenmedik bir anda ortaya çıkan Biten olarak mutluluk	K8										2	2
	K22									Dondurma		
										Oyun		
TOPLAM	2			2	1	1			2			

Şekil 4.4 (Devamı): Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri

Metafor Kategorisi	Öğrenci Kodu	Sınıf Düzeyi		Cinsiyet		Aile Gelir Düzeyi			Metaforlar	Farklı Metafor Sayısı	Toplam
		6	7	8	Kız	Erkek	1500 TL	1500-3000 TL			
7. Gerçeğe olmayan- Hayal olarak mutluluk	K9										1
		1	1			1			1	Rüya	
TOPLAM											
Metafor Kategorisi	Öğrenci Kodu	Sınıf Düzeyi		Cinsiyet		Aile Gelir Düzeyi			Metaforlar	Farklı Metafor Sayısı	Toplam
		6	7	8	Kız	Erkek	1500 TL	1500-3000 TL			
8. Ayrılması zor bir duygu olarak mutluluk	K10										2
		K48								Uyku	
TOPLAM	2	1	1	1	1	1	1	1		Televizyon	
Metafor Kategorisi	Öğrenci Kodu	Sınıf Düzeyi		Cinsiyet		Aile Gelir Düzeyi			Metaforlar	Farklı Metafor Sayısı	Toplam
		6	7	8	Kız	Erkek	1500 TL	1500-3000 TL			
9. Çok erken tüketilen olarak mutluluk	K10										5
		K11								Kalem ucu	
		K12								Para	
		K20								Para	
		K21								Su	
		K28								Su	
K31								Su	Kum saati		
TOPLAM	8	2	5	1	4	4	1	2	4	Para	

Şekil 4.5 (Devamı): Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri

Metafor Kategorisi	Öğrenci Kodu	Sınıf Düzeyi		Cinsiyet	Aile Gelir Düzeyi			Farklı Metafor Sayısı	Farklı Metafor Sayısı	Toplam
		6	7		8	1500 TL	1500-3000 TL			
10. Gerçekleşmesi için bir nedene ihtiyaç duyulan mutluluk	K11									
			1		Erkek				1	1
TOPLAM										
11. Tatile ve Özgürlüğe açılan kapı olarak mutluluk	K13									
			1	2	1	2			2	
TOPLAM	K40									
			1	2	1	2			2	
TOPLAM	K46									
			1	2	1	2			2	
12. Ulaşılmaz zor olarak mutluluk	K57									
			1	1	2				1	3
TOPLAM	K15									
			1	1	2				1	3
TOPLAM	K34									
			1	1	2				1	3

Şekil 4.6 (Devamı): Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri

Metafor Kategorisi	Sınıf Düzeyi		Cinsiyet		Aile Gelir Düzeyi			Farklı Metafor Sayısı	Toplam				
	Öğrenci Kodu	6	7	8	Kız	Erkek	1500 TL			1500-3000 TL	3000-6000 TL	6000 TL Üstü	Metaforlar
13. Temiz - Saf olarak mutluluk	K19										Güneş	3	3
	K25										A/4 kağıdı		
	K45										Bebek		
TOPLAM	3	1	1	1	3					3			
Metafor Kategorisi	Sınıf Düzeyi		Cinsiyet		Aile Gelir Düzeyi			Farklı Metafor Sayısı	Toplam				
	Öğrenci Kodu	6	7	8	Kız	Erkek	1500 TL			1500-3000 TL	3000-6000 TL	6000 TL Üstü	Metaforlar
14. Farklılığı kişiyi kalmış bir duygu olarak mutluluk	K49										Karıncalar	4	4
	K51										Altın		
	K36										Hava		
	K43										Beyaz		
TOPLAM	4	2	2	4				1		3			
GENEL TOPLAM	81	19	33	24	41	37	5	11	35	26		71	81

Şekil 4.7 (Devamı): Metafor Kategorileri, Kategorilerin Sosyodemografik Analizi ve Metafor Kelimeleri

4.2 Kelime İlişkilendirme Testi

Bu bölümde katılımcı, Özel Yetenekli Öğrencilerin, “Mutluluk Kavramına” ilişkin düşündükleri kelimelerin yer aldığı KİT formumuzun analizleri tablolar halinde verilmiştir. Kelime İlişkilendirme Testimize, katılan öğrencilerimiz toplamda, 647 kelime yazmışlardır. Kız öğrenciler, 426 kelime kullanmışlardır. Bir kız öğrencinin ortalama 12,9 kelime yazdığını görüyoruz. Araştırmaya dahil edilen erkek öğrencilerimiz, 221 kelime kullanmışlardır. Bir erkek öğrencinin ortalama 8,8 kelime yazdığını görüyoruz.

Verilerden elde edilen 647 kelime 11 anahtar kavram altında toplanmıştır. (Bkz, Şekil 4.2.4, Şekil 4.2.7, Şekil 4.2.10) 11 anahtar kavram Kesme Noktası tekniği kullanılarak değerlendirmeye alınmıştır. (Bkz, Şekil 4.2.17)

Anahtar kavramlar altına yazılan kelimelerin anahtar kavramlara dağılımı ayrıntılı olarak verilmiştir. (Bkz Şekil 4.2.11)

	Toplam	Cinsiyet		Aile Gelir Durumu			
		Kız	Erkek	1500 TL	1500-3000 TL	3000-6000 TL	6000 TL Üstü
K1	5						
K2	14						
K3	18						
K4	14						
K5	13						
K17	15						
K18	18						
K19	8						
K20	12						
K21	9						
K49	14						
K50	14						
K51	13						
K52	7						
K56	4						
K57	8						
Toplam	186	12	4	2	3	6	4

Şekil 4.10 (Devamı): 6. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının Sosyodemografik Analizi

Tablo 4.2.2'de görüldüğü üzere 6. Sınıf devam eden Özel Yetenekli öğrenciler 186 adet kelime yazmışlardır. 6. Sınıf devam eden öğrencilerin 12 tanesi kız, 4 tanesi erkektir. Aynı zamanda, formumuza göre orta gelirli olarak nitelendirdiğimiz aileden daha fazla çocuğun katılım sağladığı görülmektedir. Ayrıca kız öğrencilerin yazdıkları cevapların sayı ortalaması 13, erkeklerin yazdıkları cevapların ortalaması ise 7,5 'dir.

Şekil 4.11: 6.Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kelime Bulutu

Mutluluk kavramına ilişkin 6. Sınıfa devam eden özel yetenekli öğrencilerin, “Kelime ilişkilendirme Testi” için verdikleri yanıtlara ait kelime bulutu. “Aile” yazan 9 öğrenci, “çikolata” yazan 6 öğrenci, “eğlence” yazan 6 öğrenci, “arkadaş” yazan 5 öğrenci, “başarı” yazan 5 öğrenci.

	Aile / Sosyal Çevre		Eğlence/Hobi		Teknoloji/ Bilim		Gıda		Dinlenme	
K19	anne	aile						şeker		uyku
K20	arkadaş	aile	eğlence	yaşamak						
K21	aile	arkadaşlık								
K49			eğlence	oyun	yaz tatili	telefon		çikolata	dondurma	
			instagram							
K50			kar tatili	yaz tatili	boş ders	İphone X	İpad	çikolata	dondurma	teneffüs
K51	aile		müzik	eğlence				yemek		
K52	aile		eğlence	oyun		bilim	robotik			
K56	aile		doğum günü	gezmek						
K57	aile	ev	oyun	lunapark		teknoloji				
Toplam		23		35			12	15		9

Şekil 4.13 (Devamı): 6. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması

	Duygu	Doğa/Hayvan/Bitki	Eğitim/Öğretim	Spor	Maddiyat	Maneviyat
K1	başarı		ders			
K2	sevgi	köpek	ders		para	
K3	aşk	renkler				
K4	başarı	umut	ders		alışveriş	
	huzur	iyilik				
	sevmek	heyecan				
K5	kucaklaşma	özgürlük	öğretmen			
	memleket					
K17	sevinç	heyecan	kitap			
	düşünce	başarı				
	keyif	huzur				
	sevinç	huzur	eğitim		zenginlik	sağlık
K18	keyif	sevilmek				
	sevmek	özgürlük				
	güzellik	başarı				
	heyecan	saygı				
	güven					

Şekil 4.14 (Devamı): 6. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması

	Duygu	Doğa/Hayvan/Bitki	Eğitim/Öğretim	Spor	Maddiyat	Maneviyat
K19			not			sağlık
K20	başarı sevilmek kavuşmak		eğitim	galatasaray yüzme	boks	sağlık
K21	kazanmak		karne	fenbahçe	voleybol	sağlık
K49	cumhuriyet özgürlük umut sevgi		sosyal dersi			
	umut hak		ingilizce dersi			
K50	özgürlük aşk					
K51	üzüntü heyecan aşk sevgi	maymun doğa				
K52	başarı	kazanmak				
K56			sınavlar			
K57			iyi not		para	
	50	3	19	5	5	4

Şekil 4.15 (Devamı): 6. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması 6. sınıfa devam eden özel yetenekli öğrencilerin verdikleri yanıtların 50 tanesi “Duygu” kategorisi altında toplanmıştır. Yanıt sayısının en az yer aldığı kategori ise “Doğa/Hayvan/Bitki” kategorisi olarak belirlenmiştir.

K6	futbol	bilgisayar	yemek	uyku	duş	okul	fenerbahçe	
K7	galatasaray	gezme	alışveriş	dans	özgürlük	yemek	nefes	zenginlik
K8	huzur	sessizlik	uyku	internet	kitap	resim	yağmur	yemek
K9	sigara							
K10	bilgisayar	yemek	uyku	oyun	cips			
K11	ben	fenerbahçe	oyuncak	uyku	anne	baba	yemek	lahmacun
K12	çikolata	fen	yemek	uyku	tail	sağlık		
K13	çikolata	yemek	oyun	tatil	maç	uyku		
K53	oyun	arkadaşlık	sevniç	neşe	aile	anılar		
K54	uçurtma	elektronik	yemek	pasta	aile	kuzen	oyun	bayram
K55	neşe	başarı	sevniç	güzel	hoş	iyi	mükemmel	eğlenmek
K60	oyun	para	hayat	sağlık	lüks	güzelik	aile	araba
K22	sevgi	saygı	eğence	oyun	ders	Cuma	güneş	aile
K23	müzik	arkadaş	film	dans	tiyatro	video	hayal	güldürmek
K24	arkadaş	sevgi	eğence	sevniç	heyecan	arkadaş	hayat	futsal
K25	sevniç	heyecan	tatil	huzur	müzik	dünya	okul	sevgi
K26	aile	tatil	huzur	oyun	ders	müzik		
K27	huzur	sevniç	heyecan	sakinleşmek	ihtiyaç			
K28	oyun	sevniç	tatil	futbol	para	arkadaşlık		
K29	aile	futbol	takım	alışveriş	ders	bisküvi	gülmek	yemek
K30	oyun	tatil	not	cuma	yemek			
K31	hayat	heyecan	sevniç	şarkı	tatil	yaşamak	gezme	eğlenmek
K32	yaşamak	tatil	şarkı	enerji	istekler	çikolata	telefon	sevgili
K33	harry pother	çikolata	dondurma	yüzme	gezi	kar	tatil	ders
K34	notlar	yağmur	film	avlu	yemek	tatil	boş ders	harry pother
K35	özgürlük	şarkı	not	dost	çukur dizisi	dizi	çikolata	aile

7.
SINIF

Şekil 4.16: 7. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtları

	Aile / Sosyal Çevre		Eğlence/Hobi		Teknoloji/ Bilim		Gıda		Dinlenme	
K6						bilgisayar		yemek	uyku	duş
K7		gezmek	alışveriş	dans				yemek		
K8		resim	tatil		internet		çikolata	yemek	sessizlik	uyku
K10		oyun			bilgisayar		cips	yemek	uyku	duş
K11	anne	baba	oyuncak				lahmacun	yemek	uyku	
K12							süt			
K13			oyun				çikolata	yemek	uyku	tatil
K53	arkadaşlık	aile	oyun				çikolata	yemek	tatil	uyku
K54	aile	kuzen	uçurtma	oyun	elektronik	araba	yemek	pasta		
		aile	eğlenmek							
K55										
K60	aile		oyun	hız	araba		su			
K22	aile	arkadaş	eğlence	oyun	cuma	telefon				
			bisiklet							

Şekil 4.20: 7. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında

Sınıflandırılması

	Duygu	Doğa/Hayvan/Bitki	Eğitim/Öğretim	Spor	Maddiyat	Maneviyat
K6			okul	futbol		
K7	özgürlük			galatasaray	zenginlik	nefes
K8	huzur		kitap	yüzmek		yağmur
K10						
K11			ödev	fenerbahçe		ben nefes
K12			fen			sağlık
K13				maç		anılar
K53	seviniç	neşe				bayram
K54	başarı	hayvan	bilsem			adalet
	seviniç	açık				
	hoş	iyi				
K55	mükemmel	sevgi				
	yeşil	özlem				
	şaşırmak	duygu				
	hoşgörü					
K60	başarı				para	sağlık
					kelepir	güzellik
K22	sevgi	saygı	ders	futbol	piyango	temizlik
	huzur	güneş				

Şekil 4.22 (Devamı): 7. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması

	Duygu	Doğa/Hayvan/Bitki	Eğitim/Öğretim	Spor	Maddiyat	Maneviyat
K23	güldürmek	başarı				hayal
K24	sevgi	eglençe		futsal		hayat
	sevinç	heyecan	okul			
K25	sevinç	sevinç				
	huzur	sevgi				
K26	huzur	huzur	ders			
	huzur	sevinç				
K27	heyecan	sakinleşmek				
K28	sevinç			futbol	para	
K29	gülmek		ders	futbol	para	
K30			not			
K31	heyecan	sevinç			para	hayat
K32						yaşamak
K33			ders		para	
K34			notlar			
K35	özgürlük		not			
	42	4	14	11	9	18

Şekil 4.23 (Devamı): 7. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar

Altında Sınıflandırılması

	Toplam	Cinsiyet		Aile Gelir Durumu				
		Kız	Erkek	1500 TL	1500-3000 TL	3000-6000 TL	6000 TL Üstü	
K36	16							
K37	14							
K38	7							
K39	12							
K40	10							
K41	9							
K42	12							
K43	15							
K44	17							
K45	17							
K46	17							
K47	14							
K48	15							
K58	10							
K59	17							
K61	12							
K62	10							
K63	10							
Toplam	234	12	6	2	2	12	2	

8.

SINIF

Şekil 4.26 (Devamı): 8. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının Sosyodemografik

Analizi

Şekil 4.2.8'de görüldüğü üzere 8. Sınıf devam eden Özel Yetenekli öğrenciler 234 adet kelime yazmışlardır. 8. Sınıf devam eden öğrencilerin 12 tanesi kız, 6 tanesi erkektir. Aynı zamanda, formumuza göre orta gelirli olarak nitelendirdiğimiz aileden daha fazla öğrencinin katılım sağladığı görülmektedir. Ayrıca kız öğrencilerin yazdıkları cevapların sayı ortalaması 14,3 erkeklerin yazdıkları cevapların ortalaması ise 10,3'tür.

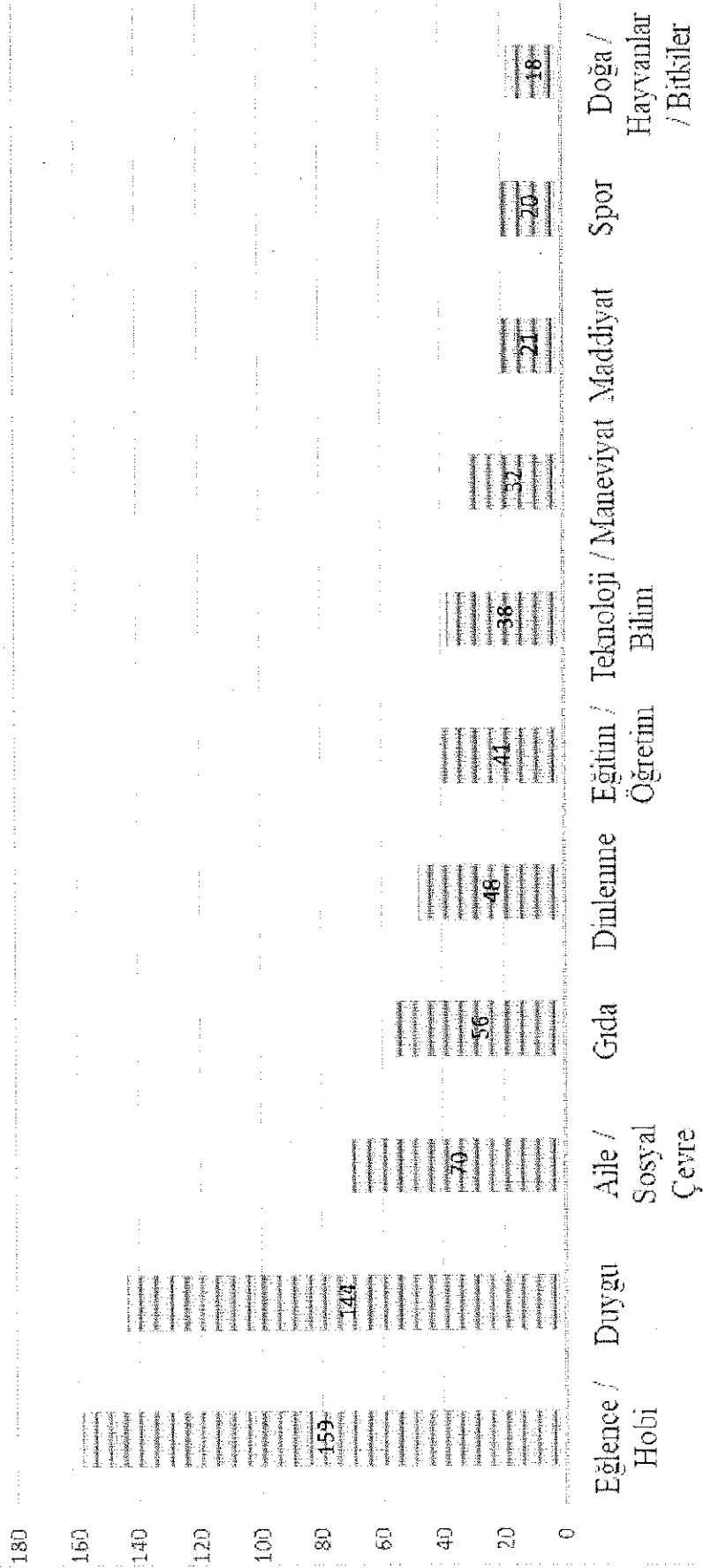
	Aile / Sosyal Çevre		Eğlence/Hobi			Teknoloji/ Bilim	Gıda	Dinlenme	
K36	aile	dost	sohpet	okumak	mitzik			tatil	uyumak
K37	arkadaş	aile	dans	konuşmak					
K38			bisiklet	boş ders	okumak		yemek	uyku	
			bisiklet					tatil	
K39								dinlenmek	sevme
								sevgi	
K40	dostluk		boş ders	instagram			yemek	tatil	uyumak
K41			oyun	boş ders		araba		uyumak	
K42	aile	kardeş	okumak	alışveriş					
								tatil	
K43	arkadaşlık		buluşma	gezmek	boş ders	telefon	yemek		
			okumak						
								uyumak	tatil

Şekil 4.28: 8. Sınıfa Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması

	Duygu		Doğa/Hayvan/Bitki		Eğitim/Öğretim		Spor	Maddiyat	Maneviyat
K44	sevgi	seviniç	kedim	çiçek	sınav	test			
K45	gülümsemek								
K46	sevgi	iyilik	hayvanlar		kitap		basketbol		
K47	sevgi	başarı						para	sağlık
K48	özgürlük								
K49	sevgi	yanlızlık							
K50	özgürlük	başarı					zayıflık		
K51	başarı	stürpriz	kedim						
K52	Sarılmak	huzur	kedi						
K53	umut	barış							
K54	yağmur sesi	umut							
K55	sarılmak	iyilik	köpek	rakun			galatasaray		
K56	kitap								
K57	kokusu		panda						
K58	yalnızlık		evcil hayvan						
K59	kaygısızlık	kitap kokusu			lise				
	52		11		8		4	7	10

Şekil 4.31 (Devamı): 8. Sınıf Devam Eden Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarının, Anahtar Kavramlar Altında Sınıflandırılması

8. sınıfa devam eden özel yetenekli öğrencilerin verdikleri yanıtların 65 tanesi "Duygu" kategorisi altında toplanmıştır. Yanıt sayısının en az yer aldığı kategori ise "Spor" kategorisi olarak belirlenmiştir.

Şekil 4.32: Anahtar Kavramların Analizi

Kesme noktası 22 ve yukarısı

Aile	Aile	Aile	Aile	Aile	Aile	Aile	Aile	Aile
Aile	Aile	Aile	Aile	Aile	Aile	Aile	Aile	Aile
Aile	Aile	Aile	Aile	Aile	Aile	Aile	Aile	Aile

Aile ve Sosyal Çevre

Kesme noktası 17 ve yukarısı için eklenenler

Tatil	Tatil	Tatil	Tatil
Tatil	Tatil	Tatil	Tatil
Tatil	Tatil	Tatil	Tatil
Tatil	Tatil	Tatil	Tatil
Tatil	Tatil	Tatil	Tatil
Tatil			

Dinlenme

Yemek	Yemek	Yemek	Yemek
Yemek	Yemek	Yemek	Yemek
Yemek	Yemek	Yemek	Yemek
Yemek	Yemek	Yemek	Yemek
Yemek	Yemek	Yemek	Yemek
Yemek			

Gıda

Ders	Ders	Ders	Ders
Ders	Ders	Ders	Ders
Ders	Ders	Ders	Ders
Ders	Ders	Ders	Ders
Ders	Ders	Ders	

Eğitim / Öğretim

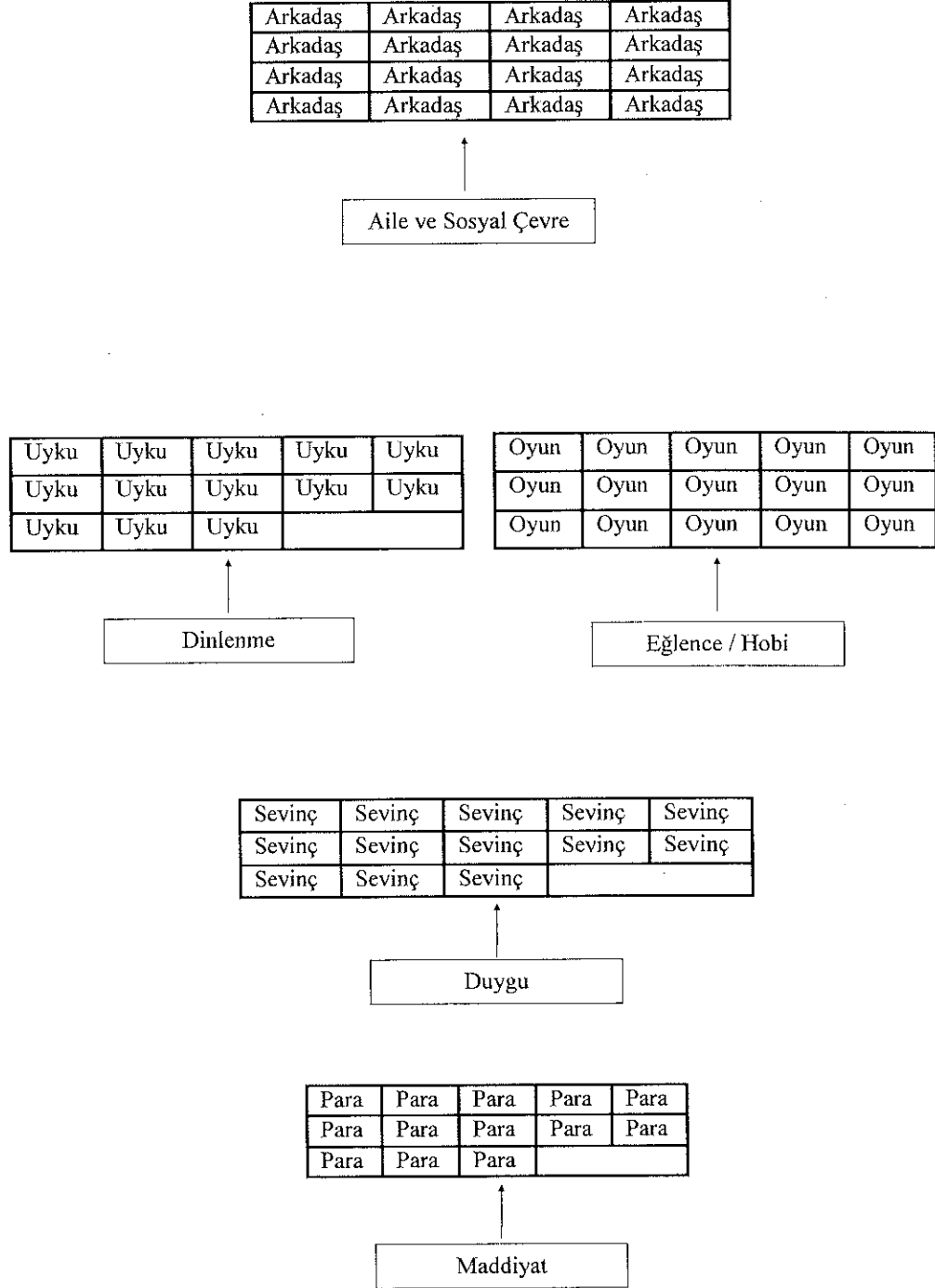
Çikolata	Çikolata	Çikolata	Çikolata
Çikolata	Çikolata	Çikolata	Çikolata
Çikolata	Çikolata	Çikolata	Çikolata
Çikolata	Çikolata	Çikolata	Çikolata
Çikolata	Çikolata		

Duygu

Sevgi	Sevgi	Sevgi	Sevgi
Sevgi	Sevgi	Sevgi	Sevgi
Sevgi	Sevgi	Sevgi	Sevgi
Sevgi	Sevgi	Sevgi	Sevgi
Sevgi			

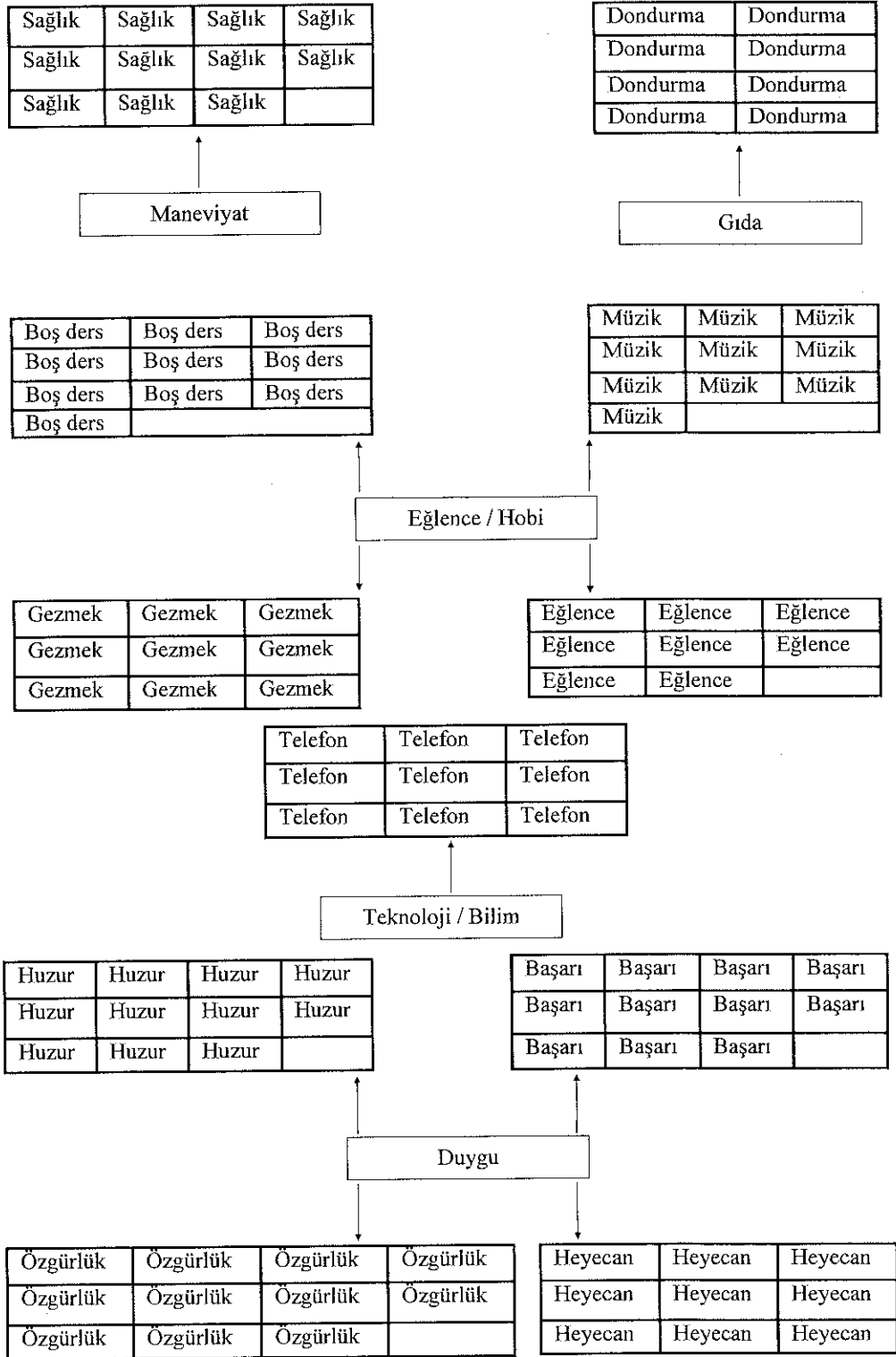
Şekil 4.34: Araştırmaya Dahil Edilen Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kavram Ağı Haritası

Kesme noktası 12 ve yukarısı için eklenenler

Şekil 4.35 (Devamı): Araştırmaya Dahil Edilen Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kavram Ağı Haritası

Kesme noktası 7 ve yukarısı için eklenenler

Şekil 4.36 (Devamı): Araştırmaya Dahil Edilen Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kavram Ağı Haritası

Kesme noktası 22 ve yukarısı için yalnızca bir kelimenin kullanıldığını görülmektedir. Özel yeteneklilerin mutluluk ile en çok bağdaştırdıkları kelimenin “aile” olduğu anlaşılmaktadır.

Kesme noktası 17 ve yukarisında kavram ağıımıza “tatil, yemek, ders, çikolata, sevgi” kelimelerinin dahil olduğu görülmektedir. Mutluluk, bu noktada dinlenmek, kişisel zevkler, akademik başarı ve duygu olarak nitelendirilmiştir.

Kesme noktası 12 ve yukarisında kavram ağıımıza “arkadaş, uyku, oyun, para ve sevinç” katılmıştır. Katılan kavramlar incelendiğinde dinlenmek ve eğlence, maddiyat ve duyguların burada etkinleşmeye başladığı görülmektedir.

Kesme noktası 7 ve yukarisında kavram ağıımıza “boş ders, müzik, gezmek, eğlence, dondurma, sağlık, başarı, özgürlük, heyecan, huzur, telefon” kelimelerinin eklendiğini görüyoruz. Kavram ağı incelendiğinde eğlence ve hobinin etkinliğini arttırdığı görülmektedir.

Kavram ağları detaylı incelendiğinde: “Aile” ile başlayan kavram örgüsü, daha sonra “eğlence ve duygu” anahtar kavramları altında yoğunlaşmıştır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın farklı verilerden elde edilen bulguların birleştirilmesi, bütünleştirilmesi veya karşılaştırılması ile elde edilen sonuçlar yer almaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, belirlenen amaçlar çerçevesinde sunulmuş ve çok yönlü tartışılmıştır. Son olarak araştırma konusu bağlamında farklı araştırmalara ve sorunlara cevap aramaya ışık tutacak önerilere yer verilmiştir.

5.1 Tartışma ve Sonuç

Bu bölümde, Özel Yetenekli öğrencilerin mutluluk kavramına bakış açıları, mutluluğu ne olarak değerlendirdikleri, nelerin onları daha mutlu ettiğinin tespiti bu tespitlerin hangi kategoriler altında toplanabileceği ve nasıl yorumlanacağı beraberinde tüm bu süreçlere dönük tartışmalar yer almaktadır.

Özel/Üstün yetenekli öğrencilerin mutlu olmaları için neler yapılabilir? Özel ve Üstün yetenekli bireylerin mutluluk düzeyleri ile IQ seviyeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır? Soruları bu alanda çalışmalarını yürüten uzmanların her dönemde ilgilerini çekmiştir. Özellikle, özel yeteneklilerin sahip oldukları aşırı duyarlılık alanlarının neden olduğu durumlar, kaygı, aşırı duygusallık, çözümü olmayan ya da zor olan konulara aşırı hassasiyet göstermeleri mutlu olmalarının önündeki en büyük engeldir. (Ataman, 2003)

Devam ettikleri okullarda ortalama zeka düzeyi baz alınarak hazırlanmış eğitim öğretim planlarından sıkılmaları, ihtiyaç duydukları derinlemesine bilgi, zenginleştirme ve farklılaştırma çalışmalarından mahrum olmaları yine mutlu olmalarının önündeki eğitsel faktörlerdendir. Zihinsel süreçlerinin akranlarına göre daha aktif olması, konular içerisinde farklı ilgi alanlarına yöneltilmesi ve bu konuda rehber olunması yerine frenlenmesi ya da yargılanması asosyal bir yapıya bürünmesine akademik derslere ve ilgi alanlarına duyduğu ilginin azalmasına hali ile okul aile ve kendisi üçgenin gerilmesine yani mutsuzluğa neden olmaktadır.

Akranlarından daha farklı konular üzerinde odaklanması sınıf içerisinde arkadaş bulmasının giderek zorlaşması anlamına geldiği gibi yargılanması ve etiketlenmesine de davetiye çıkarmaktadır. Biyolojik olarak kendi yaşlılarından daha erken ergenlik belirtileri görmesi vücudundaki farklılıkları hazmetmekte zorlanması yine Özel yetenekli bir bireyin mutsuz olmasına neden olabilmektedir. Bilim, evren, tarih, doğa, sayılar, arabalar gibi özel ilgi alanları olmasına rağmen ortaokul yıllarında okul ve aile tarafından bunların bir kenara bırakılarak sınav maratonu içerisine girmesinin istenmesi, psikomotor becerileri yüksek, odaklanmak da zorlanabilen benmerkeziyetçi tavrını her an gündeme getiren özel yetenekli bir çocuk için stres hatta ileri basamaklarda depresyon kaynağı olarak görülebilir. Ergenlik dönemi başlangıcında olan özel yetenekli çocukların karşılaştıkları durumlar ve olgular onların, mutlu olmak, mutsuzluk, mutlu olmak imkansız mı? şeklinde bakış açıları ve tutumlar geliştirmelerine neden olabilir. (Öztürk,2007). Bu açıdan özel yetenekli öğrencilerin mutluluk kavramına bakış açıları oldukça önemlidir. Özel yetenekli öğrencilerin mutluluk kavramını nasıl algıladıkları ve nasıl tutum sergiledikleri konusunda en etkili yöntemlerden birisi, öğrencilerin düşüncelerini metaforlar yardımıyla ifade etmelerini sağlamaktır. (Yob,2003).

Tüm konuları aydınlatmak amacıyla İstanbul ilinde daha önce tanılanmış 157 tane 6, 7 ve 8. Sınıfa devam eden, Özel Yetenekli öğrenciden veri toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak metaforik algı formu ve kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır.

Metaforik Algı Formu: Araştırma sonucunda özel yetenekli öğrencilerden toplanan formlar incelenmiş ve mutluluk kavramı hakkında oluşturdukları 81 adet metafor cümlesi 14 adet kavramsal kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler; durağan olmayan bir duygu olarak mutluluk, fayda sağlayan olarak mutluluk, zamanla tükenen/çoğalan olarak mutluluk, bir macera olarak mutluluk, tat veren olarak mutluluk, beklenmedik bir anda ortaya çıkan ve biten olarak mutluluk, gerçekte olmayan-hayal olarak mutluluk, ayrılması zor bir duygu olarak mutluluk, çok erken tüketilen olarak mutluluk, gerçekleşmesi için bir nedene ihtiyaç duyulan olarak mutluluk, tatile ve özgürlüğe açılan kapı olarak mutluluk, ulaşılması zor bir duygu olarak mutluluk, temiz-saf olarak mutluluk, farkedilmesi kişiye kalmış bir duygu olarak mutluluk olmak üzere 14 adettir.

Metaforik algı formları incelendiğinde, en fazla metafor üretilen kategoriler sırasıyla; fayda sağlayan olarak mutluluk (21 metafor) , durağan olmayan bir duygu olarak mutluluk (10 metafor), bir macera olarak mutluluk (10 metafor), çok erken tüketilen olarak mutluluk (8 metafor), tat veren olarak mutluluk (7 metafor), zamanla tükenen/çoğalan olarak mutluluk (6 metafor), fark edilmesi kişiye kalmış bir duygu olarak mutluluk (4 metafor), ulaşılması zor bir duygu olarak mutluluk (3 metafor), tatile ve özgürlüğe açılan kapı olarak mutluluk (3 metafor), temiz-saf olarak mutluluk (3 metafor), beklenmedik bir anda ortaya çıkan ve biten olarak mutluluk (2 metafor), ayrılması zor bir duygu olarak mutluluk (2 metafor), gerçekleşmesi için bir nedene ihtiyaç duyulan olarak mutluluk (1 metafor), gerçekte olmayan-hayal olarak mutluluk (1 metafor)

Kelime İlişkilendirme Testi; Kelime ilişkilendirme testi formları incelendiğinde, araştırmaya katılan Özel Yetenekli öğrencilerimiz toplamda, 647 kelime yazmışlardır. Kız öğrenciler toplamda 426 kelime, ortalama olarak da 12,9 kelime yazmışlardır (Bkz, Şekil 4.2.14). Erkek öğrenciler ise toplamda 221 kelime ortalama olarak da 8,8 kelime yazmışlardır (Bkz, Şekil 4.2.13). Araştırmaya katılan Özel Yetenekli tüm öğrencilerin yazdıkları kelimeler ayrıntılı olarak gösterilmiştir. (Bkz, Şekil 4.2.1, Şekil 4.2.5, Şekil 4.2.8) Tüm kelimelerin tek şablonda görülebilmesi için ise Kelime Bulutu hazırlanmıştır. (Bkz Şekil 4.2.12)

Verilerden elde edilen 647 kelime 11 anahtar kavram altında toplanmıştır. (Bkz, Şekil 4.2.4, Şekil 4.2.7, Şekil 4.2.10) Bu anahtar kavramlar; Aile/ Sosyal Çevre, Eğlence/Hobi, Teknoloji/Bilim, Gıda, Dinlenme, Duygu, Doğa/Hayvan/Bitki, Eğitim/Öğretim, Spor, Maddiyat, Maneviyat'tır.

Belirtilen anahtar kavramların altına yazılan kelimelerin frekansları ayrıntılı olarak gösterilmiştir. (Bkz Şekil 4.2.11)

Veriler arasındaki bilişsel bağların ve kavramsal değişimi göstermek adına, "Kesme Noktası" tekniği kullanılarak değerlendirilmeye alınmıştır. (Bkz, Şekil 1)

Öğrencilerden elde edilen veriler incelendiğinde farklı kelimelerin çok fazla kullanıldığını görmekteyiz. Tamamı Özel yetenekli olarak tanılanmış öğrencilerin mutluluğa farklı yorumladıklarını görmekteyiz. Bu da yukarıdan aşağıya mutluluk kuramı ile uyuşan bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. Yukarıdan aşağıya

mutluluk kuramı göre; bireyin deneyimlerini yorumlayış şekli, bireyin mutluluğunu etkilemektedir (Deiner, 1984).

Özel yetenekli öğrencilerin, ‘mutluluğu erken tüketilen olarak’ görmeleri bu anlamda bir tatminsizlik yaşadıkları ya da mutluluğu daha çok hazları üzerinden yorumladıklarını akla getiriyor. Oysa mutluluk, iyi bir yaşamın temel bileşeni olarak kabul edilir. Memnuniyet, yaşam doyumu, pozitif duygular ve yaşamda anlam sahibi olma gibi kavramları içinde barındırmaktadır. Günlük yaşamda mutluluk olarak adlandırılan durum alanyazında öznel iyi oluş olarak nitelendirilmekte, bazen de bu iki kavram birbirinin yerine kullanılmaktadır (Diener, Scollon ve Lucas, 2003; Park, 2004).

Araştırmanın ayrıntılı olarak incelenmesi sonucu aile gelir düzeyleri ve sınıf düzeyleri farklı Özel Yetenekli öğrencilerin mutluluk kavramına bakış açıları arasında anlamlı bir farka rastlanmazken. “Temiz ve saf olarak mutluluk / Farketmesi kişiye kalmış bir duygu olarak mutluluk” metafor kategorisi altındaki tüm metaforlar kız öğrenciler tarafından yazılmıştır. (Bkz, Şekil 4.1.1 ve devamı) 7-14 yaş arası çocuklarda yapılan bir araştırma gösteriyor ki (Huebner, 1991) çocukların yaşam doyumlarının yaş, sınıf değişkelerine göre farklılaşmadığı, ortaya çıkmıştır. Kız öğrenciler erkeklere göre mutluluğa duygusal ve manevi olarak algılamaktalar. Mutlu olmanın altı temel boyutundan birisi olan kendini kabul mutluluğun en çok tekrarlanan ölçüyü olarak gösterilmiştir. Bireyin kendisini kabul etmesi demek; aynı zamanda mutluluğu fark etmesi anlamına da gelmektedir. Fakat fark etmesi kişiye kalmış olarak mutluluk başlığı altında toplanan metafor sayısına bakıldığında toplam metafor sayısı olan 81 metafor arasında oldukça az olması dikkatleri çekmektedir. O halde Özel Yeteneklilerin, mutlu olma, iyi olma duygularını dışarıdan ya da şartlara bağlı bir duygu olarak gördükleri söylenebilir (Ryff,1989; Ryff ve Singer,1996)

(Gilman ve Huebner, 2006) tarafından yapılan bir araştırma gösteriyor ki; ergenlerin mutluluk ve iyi olma düzeylerinde sosyodemografik etkenlerin farklar oluşturmadığını beraberinde bireysel değişkenlerin mutluluk üzerinde etkili olduğu görüşmüştür. Tablolar incelendiğinde sosyodemografik farklar arasında anlamlı bir farka rastlanılmamıştır. Özel Yeteneklilerin kişisel olarak farklılaşan, duygu, eğlence anahtar kavramları altında yoğunlaşan beklentileri bu düşünceyi desteklemektedir. (Bkz Şekil 1)

Mutlu olmak için kişinin kendisini fark etmesi gereken aslında sadece kendisidir, fikirleri açısından bakıldığında Özel Yeteneklilerin bu anlamda, fayda sağlamıyorsa beni mutlu etmez vb. düşüncede olmaları bencil bir bakış açısı olduğu kadar da mutluluğu da basitleştirerek madde/nesne gibi görmüşlerdir. “Mutluluk, az olandan yola çıkarak keyif alma kapasitesine ulaşmaktır (Sokrates, M.Ö 450).diyen Sokrates’in felsefesi ile uyuşmamaktadır.

Özel yetenekli bireylerin fayda sağlayıcı olarak mutluluğu açık ara ilk sıraya koymaları beraberinde mutluluk adına arzu edilen metaforlardan olan fark edilmesi kişiye kalmış duygu olarak mutluluk (4 metafor), temiz ve saf bir duygu olarak mutluluk (3 metafor) metaforlarının sayıca çok aşağıda kalması, özel yeteneklilerle çalışan uzmanların, psikologların ve eğitimcilerin dikkatini çekmesi ve üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur. Fakat aynı zamanda bu yaklaşım mutluluk kuramlarından olan ve fizyolojik ihtiyaçların giderilmesinin mutluluğun ön şartı olarak sayan erek kuramını (Cantor, 1990; Deiner, 1984; Deci ve Ryan, 2000; Plays ve Little, 1983). destekler niteliktedir. Gelecek de ülkenin lokomotifleri olarak görülen özel yeteneklilerin mutluluğu, görünenin ötesinde, soyut, iyi ve çıkarsız bir duygu olarak özümsemeleri oldukça önemlidir.

Özel yetenekli öğrencilerin, “mutluluğu erken tüketilen olarak” görmeleri bu anlamda bir tatminsizlik yaşadıkları ya da mutluluğu daha çok hazları üzerinden yorumladıklarını akla getiriyor. Oysa mutluluk, iyi bir yaşamın temel bileşeni olarak kabul edilir. Memnuniyet, yaşam doyumu, pozitif duygular ve yaşamda anlam sahibi olma gibi kavramları içinde barındırmaktadır. Günlük yaşamda mutluluk olarak adlandırılan durum alanyazında öznel iyi oluş olarak nitelendirilmekte, bazen de bu iki kavram birbirinin yerine kullanılmaktadır (Diener, Scollon ve Lucas, 2003; Park, 2004)

Araştırmaya dahil edilen Özel Yetenekli öğrencilerin, Kelime İlişkilendirme testinde mutluluk denince yazdıkları kelimeler analiz edildiğinde en fazla “ Aile “ (27) yazmaları dikkat çekmektedir. “Olayları herkesten daha farklı algılama, belli bir konu üzerinde yüksek farkındalık, daha çok yüzleştirici olma, tepkiler verme ve talepkar olma gibi özellikler, yalnızlık durumunu destekleyici olabilmektedir. Sonuçta diğerleri ile olumlu ve yakın arkadaşlıklar kurmak onlar için zorlaşır (Kline ve Meckstroth, 1985).” Dikkate alındığında Özel Yeteneklilerin, sosyal çevre anlamında

taşıdıkları kaygıların onları aileyi, mutluluğun bir parçası olarak görmelerine neden olmuş olabilir. Yine bu veriden yola çıkarak; Ergenlik dönemi ya da ergenlik dönemi başındaki çocukların yarısından fazlasının ailelerinin arkadaşlık ilişkilerine müdahale ettiği, arkadaşlık ilişkilerinde erkeklere göre kızların ilişkilerine daha fazla müdahale edildiği ve bu müdahalenin çoğunlukla anne tarafından yapıldığı ortaya çıkmıştır (Çevik, 2008). Bu görüşün de araştırmamızda karşılık bulmadığını söylenebilmektedir.

Ebeveynlerin akademik görevleri tamamlarken, özgürlük tanıdıklarının belirlendiği araştırmada özel yetenekliler ailelerini demokratik aile olarak nitelendirmişlerdir. (Bourgeois, 2012) Yine, mutluluk denince akla en fazla "aile" gelmesini kanıtlar niteliktedir.

En çok kullanılan 2. kelime olan «tatil» (21) kelimesi incelendiğinde daha çok hafta sonu ya da derslerin olmadığı durum olarak nitelendirilmiştir. Bu açıdan özel yeteneklilerin zihinlerindeki okul algısı ile ilgili bir çalışma yapılabilir. Aynı zaman da Türkiye'nin kırsal bölgelerinde yetişen ve imkanları kısıtlı olan Özel yeteneklilerin hayatlarına yön verebilmek adına okulu bir basamak olarak gördüklerini varsayarsak aynı sonuçların o öğrenciler içinde çıkıp çıkmayacağı tartışılabilir.

Aile gelir düzeyi aylık 6000 TL ve üzeri olan öğrencilerin verileri ile (Bkz, Ek:6) ve aile gelir düzeyi aylık 1500-5000 TL olan öğrencilerin verileri (Bkz, Ek:5) kıyaslandığında aile gelir düzeyi arttıkça öğrencilerin mutluluğu, yemek, oyun ve uyku gibi kelimelerle bağdaştırdıkları görülmüştür.

7-14 yaş arası özel yetenekli öğrencilerle yapılan bir araştırmaya göre çocukların yaşam doyumlarının yaş, sınıf değişkelerine göre farklılaşmadığı, ortaya çıkmıştır. Fakat, kız öğrenciler erkeklere göre mutluluğu duygusal ve manevi olarak algıladıkları ortaya çıkmıştır. (Huebner, 1991) Erkek öğrencilerin verileri (Bkz Ek:3) ve kız öğrencilerin verileri (Bkz Ek:4) incelendiğinde erkek öğrencilerin fizyolojik ihtiyaçlarına göre mutluluğu şekillendirdiğini, kız öğrencilerin ise manevi ve duygusal bir bakış açısı ile baktıklarını görüyoruz. Bu anlamda verilerden elde ettiğimiz sonuç Huebner'in görüşünü destekler niteliktedir. Fakat mutluluğa etki eden faktörlerden olan cinsiyet faktörünün (Mutlu kişilerin, kişilik profilleriyle ilgili olarak tespitlerini yapan Wilson mutluluk ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ifade etmiştir.

Elde edilen bu sonuç son zamanlarda farklı araştırmalarla (örn. Christoph ve Noll, 2003; Suhail ve Chaudhry, 2004; Tan vd. 2006) doğrulanmıştır.) belirttiği durum ile uyuşmadığı görülmektedir. O halde mutluluğa etki eden faktörlerden cinsiyet faktörü zeka düzeyine göre farklılık gösterip göstermediği tartışılabilir.

6. sınıfa devam özel yeteneklilerin verileri incelendiğinde (Bkz, Şekil 4.2.3) 7. Sınıfa devam eden özel yeteneklilerin verileri incelendiğinde (Bkz, Şekil 4.2.6) ve 8. Sınıfa devam özel yetenekli öğrencilerin verileri incelendiğinde (Bkz, Şekil 4.2.9) dikkat çekici sonuçlara ulaşılmıştır. 6. Sınıfa devam eden öğrenciler en fazla "aile" kelimesini kullanırken, 7. Sınıfa devam eden öğrenciler "yemek", 8. Sınıfa devam edenler ise "ders" kelimesini kullanmışlardır. O halde, özel yeteneklilerde aile bağlılığı bir yıl sonra fizyolojik ihtiyaçlara yönelirken, sınavın yaklaştığı 8. Sınıfta ders olarak ortaya çıkmaktadır. Özel yeteneklilerin akademik kaygıya sahip olduklarını doğrular niteliktedir.

Clark'a göre, (2002) birçok kişi üstün yetenekli öğrencilerde düşük başarının olabileceğini kabul etmez. Çünkü onlara göre bu bireyler üstün özelliklere sahiptir ve bu üstünlükleri onların bütün zorlukları aşabilmesini sağlayacak düzeydedir. Araştırmamızda, zel yeteneklilerin mutluluk metaforu olarak 4. sıraya "Ders" (19) yazmaları bu kanıyı destekler niteliktedir. O halde zel Yeteneklilerin, akademik başarıyı önemsemediklerini söylemek doğru olmayacaktır.

İnsanlar, pek çok Őeyi mutlu olmak için yapmaktadırlar. Mutluluk, güven, neşe, sevinç ve umut gibi olumlu duyguları daha çok yaşama durumu olarak değerlendirilebilir (Demirbulat & Avcıkurt, 2015). Kelime İlişkilendirme Testi içerindeki anahtar kavramlar altında toplanan kelimeler incelendiğinde (Bkz, Şekil 4.2.11, Şekil 1) Eğlence/Hobi ve Duygular başlıkları altında toplanan kelimelerin toplam kelimelerin %46,9'unu oluşturması zel Yetenekli ğrencilerin de mutlu olmak için duyguları, eğlendirecek aktiviteleri ve hobileri önemsediklerini işaret ediyor. Araştırmalar gösteriyor ki mutluluk, ergenler için de yetişkinlerde olduğu gibi çok boyutlu özellikleri olan bir kavramdır (Huebner ve Dew, 1996; Long, Huebner, Wedell ve Hills, 2012). Yani ergenlik çağındaki bir bireyin mutlu olması yaşamdan doyum almasına bağlanmaktadır (Garcia, Rosenberg, Erlandsson ve Siddiqui, 2010).

Başka bir çalışmada (McCullough, Huebner ve Laughlin, 2000) küçük pozitif yaşam aktivitelerinin ya da bir hobiyle ilgilenmenin, yardımsever olmanın ergenlerin mutlu olmalarının en büyük yordayıcıları olarak gösteriyor. (Bkz, Şekil 4.2.11)

Araştırmaya dahil edilen 60 öğrenciden 19 tanesinin ailesine ait aylık gelirinin 6000 TL ve üzeri olması dikkate alındığında mutluluk denildiğinde “eğlence ve hobi” anahtar kavramını en çok tercih edildiğini görüyoruz. Aynı araştırma maddi durumu düşük olan Özel yetenekliler üzerinde yapılsaydı, anahtar kavramların yoğunluğu, erek kuramını da dikkate alacak olursak eğitim ve öğretim ya da maddiyat başlıklarına kayabilirdi.

Ibn Sina, mutluluğu tasavvuf, iyi ve iyilik bilgisi ile ilişkilendirmiş ve ahlakın nefsi saf hale getirerek, mutluluğa kavuşturduğunu belirtmiştir (Ülken, 1967: 88-109) Kelime İlişkilendirme Testi “Duygu” anahtar kavramı, en fazla kelime yazılan ikinci anahtar kavramdır. Bu anlamda Özel Yeteneklilerin, mutluluk kavramını olumlu yorumladıkları düşünülmektedir. Bir diğer taraftan yukarıdaki tanım ile ilgili olarak daha net ifadeleri içerebilecek “Maneviyat” anahtar kavramı altında oldukça az kelime kullanılması, Kelime İlişkilendirme Testi analiz edildiğinde, tatil, yemek, çikolata gibi nefsi işaret eden kelimelerin en çok kullanılan 5 kelimenin 3’ünü oluşturması Özel Yeteneklilerin mutluluğa bakış açılarının hazlarını tatmin edecek nesnelere ve eylemler üzerinde yoğunlaştığı düşünülmektedir. (Bkz, Şekil 1)

Mutluluğu hazcılığa dayandıran Epikuros, statik ve dinamik, diğer bir deyişle geçici ve kalıcı haz ayırımı yaparak hazlar arasındaki farkı dile getirmiştir. Ona göre fiziksel hazlar insanları tatmin etmez ve bu hazların peşinde koşanlar hiçbir zaman huzurlu olmazlar. İnsanları mutlu kılacak tek şey kalıcı ve sürekli hazlardır (Cevizci, 2000: 225). Özel Yetenekli öğrencilerin verileri incelendiğinde, metafor kategorilerinden olan “çok erken tüketilen olarak mutluluk, gerçekte olmayan-hayal olarak mutluluk, beklenmedik bir anda ortaya çıkan ve biten olarak mutluluk, zamanla çoğalan ve tükenen olarak mutluluk” kategorilerinde 17 adet metafor tespit edilmiştir. Toplamda 81 adet metafor oluşturulduğu düşünüldüğünde toplam metaforların %21 gibi önemli bir paya sahip olduğunu görülmektedir. Araştırma sonucuna göre Özel Yetenekliler mutluluğun kalıcı bir şey olarak görmemektedirler ve kalıcı olan mutluluğu arzulamaktadırlar.

Metaforik algı testinde “Temiz – saf olarak mutluluk” kategorisinde Özel yetenekli öğrenciler toplamda üç adet metafor kullanmışlardır. Gazali, ilmi sevmek ve cehaletten kaçınmanın ahlakın güzel yanlarını oluşturduğunu ve insanoğlunun bu sayede mutluluğu yakaladığını belirtir (Gazali, 2000: 21). Özel yetenekli öğrencilerin Kelime İlişkilendirme Testinde Eğitim/Öğretim anahtar kavramı kapsamında yazdıkları 41 kelimenin frekansta yoğunluk olarak 6. Sırada gelmesi araştırmanın önemli bulgularındandır. Bu bakımdan Özel yeteneklilerin okullar ya da eğitim öğretim ile ilgili olarak olumlu duygulara ne derece sahip olup olmadıkları araştırılmalıdır.

Ergenlik dönemindeki çocukların iyi oluş düzeylerini nelerin etkilediğinin araştırıldığı bir çalışmada (Chui ve Wong, 2016), iyi oluşun ileri ergenlik döneminde azaldığı, ebeveynlerin maddi düzeylerinin ve cinsiyetin ergenlerin iyi oluşları üzerinde anlamlı bir etki göstermediği, özsaygı, anlam, arkadaş sayısı değişkenlerinin ergenlik dönemindeki çocukların mutluluk düzeyleri üzerinde daha fazla etkili oldukları yordanmıştır. Metaforik algı testi verilerinin arasında 21 metafor ile en çok sayıya sahip metafor kategorisi olan “fayda sağlayan olarak mutluluk” verisi ile uyushmaktadır. Kelime ilişkilendirme testinde en çok kelimenin kullanıldığı anahtar kavram olan “Eğlence / Hobi” kategorisi de ergenlik dönemindeki Özel Yetenekli öğrencilerin hazları ile daha fazla hareket ettiklerini gösteriyor. Özel yetenekliler için mutluluk deyince akla gelen kelime olarak en çok kullandıkları kelimelerden biri olan “arkadaş” kelimesi de bu düşüncüyü teyit eder niteliktedir. (Bkz, Şekil 1)

5.2 Öneriler

Bu araştırma ile Özel Yeteneklilerin “Mutluluk Kavramına” ilişkin metaforik algılarının incelenmesi hedeflenmiştir. Özel yeteneklilerin mutluluğu ne olarak gördükleri, bakış açılarının yaşa, cinsiyete ve aile gelir düzeyine, göre farklılık değişkenlik gösterip göstermediği üzerinde durulmuştur. Yapılan araştırmanın; psikologlara, eğitimciler ve ailelere Özel Yetenekliler neden mutlu değil? Mutluluğu ne olarak görüyorlar? Mutluluğu yorumlama şekilleri doğru mu? Özel Yeteneklilerin norm sınıflarında daha fazla mutlu olmalarını nasıl sağlayabiliriz? Sorularına cevap bulmada yardımcı olacağı düşünülmektedir.

- Aynı yaş grubunda olup ortalama IQ seviyesine sahip öğrenciler üzerinde de benzer bir araştırma yapılarak kıyas yapılabilir.

- Anadolu'da tanılanmış Özel yetenekli öğrencilerle de benzer bir araştırma yapılarak ne gibi farklar ortaya çıktığı incelenebilir.
- Yetişkinler üzerinde benzer bir araştırma yapılarak, mutluluğa bakış açısının yaşa bağlı olarak değişip değişmediği incelenebilir.
- Özel Yeteneklilerin, okul ve eğitim konusuna bakış açıları ayrıntıları incelenerek bu kanıların mutluluklarını nasıl etkiledikleri araştırabilir.

KAYNAKLAR

- A, Z. (1980). Sosyal Psikiyatri. İstanbul: Özal Matbaası.
- A. Barkley, E. J. (2014). *Child Psychopathology Third Edition*.
- Aristoteles. (M.Ö.300).
- Aristoteles. (1983). *Politika*, (Çev. Mete TUNCAY). İstanbul : Remzi Kitabevi Yayını
- Ataman, A. (2005). *Özel Eğitimli Çocuklar ve Özel Eğitime Giriş* . Ankara : Gündüz Eğitim ve Yayıncılık .
- Bahar, M. J. (1999). Investigation of students' cognitive structure in elementary genetics through word association tests. *Journal of Biological Education*, 134-141.
- Bahar, M. v. (2001). Kelime İletişim Testi Yöntemi İle Atatürk İlkeleri Arasındaki Kavramsal Bağların Araştırılması. *IX. Eğitim Bilimleri Kongresi*. Bolu : Abant İzzet Baysal Üniversitesi, .
- Barkley, J. M. (2014). *Child Psychopathology, Third Edition*. New York, London : The Guilford.
- Bekhet, A. K. (2008). Happiness: Theoretical and Empirical Considerations. *Nursing Forum*, 12-23. .
- Bricman, P. C. (1971). Hedonic Relativism And Planning The Good Society. New York : Academic Press Adaptation-Level Theory.
- Buddha, G. (M.Ö.500).
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri (11. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cantor, N. (1990). having and doing in the study of personality and cognition. *American Psychologist*, 735-750.
- Cross, T. L.-Y. (1991). The social cognition of gifted adolescents in schools. *ournal for the Education of the Gifted*, 44-55.
- Davashgil, Ü. (2004). *Üstün Olma Niteliği Kazanma, Üstün Yetenekli Çocuklar Seçilmiş Makaleler Kitabı* . İstanbul : Çocuk Vakfı Yayınları.
- Deci, E. L. (1991). *A motivational approach to self: Integration in personality*. Lincoln: University of Nebraska Press.
- Deiner, E. (1984). *Subjective well-being. Psychological Bulletin*.
- Demirel, Ö. (2004). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara : Pegem A Yayıncılık.
- Diener E, S. M. (2002). *Very Happy People. Psychological Science*, 81-84.

- Diener, E. (1995).** Cross-cultural Correlates of Life-Satisfaction and Self-Esteem. *Journal of Personality and Social Psychology* (s. 653-663). içinde
- Fiedler, E. D. (1993).** Square pegs in round holes. *Gifted kids who don't fit in. Understanding Our Gifted* (s. 11-14.). içinde
- Forceville, C. (2002).** The Identification Of Target And Source In Pictorial Metaphors. *Journal of Pragmatics*, 1-14.
- Galbraith, J. (1985).** "The eight great gripes of gifted kids: Responding to special needs", *Roeper Review*, 15-18.
- Hasan Şimşek, A. Y. (2016).** *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık.
- Herpertz, S. (1995).** Self-injurious behaviour. *Psychopathological and nosological*, 57-68.
- J Parker, v. S. (1993).** Friendship and Friendship Quality In Middle Childhood. *Group Acceptance and Feelings of Loneliness and Social Dissatisfaction* (s. 611-621). içinde
- J. S Renzulli, S. M. (1991).** *The Schoolwide Enrichment Model: Developing Creative And Productive Giftedness*. Boston .
- Kerr, L. (1991).** *Ummunosuppression Elicited By Stressors And Stres-Sor-Related-Odors*, 262-293.
- Kierkegaard. (19.yy).**
- Kılıç, S. (2013).** Örneklemeye yöntemleri. *Journal of Mood Disorders*, 3 (1), 44-6.
- King, L. A. (2001).** *The Hard Road to the Good Life: The Happy, Mature Person*.
- Konfüçyüs. (M.Ö.500).**
- Kozma, A. S. (1980).** *The Measurement of Happiness: Development of the Measurement of Happiness: Development of the Memorial University of Newfoundland Scale of Happiness* . *Journal of Gerontology*.
- Lakoff G, J. M. (2005).** *Metaforlar: Hayat, Anlam ve Dil*. İstanbul : Paradigma Yayınları.
- Levent, F. (2013).** *Üstün Yeteneklilerin Eğitiminde Türkiye İçin Öneriler*. İstanbul: Nobel.
- Levine, P. (2005).** "Metaphors And Images of Classrooms" PERRY, C. and M. Cooper. (2001), "Metaphors Are Good Mirrors: Reflecting on Change for Teacher Educators, Reflective ve Practice, 2(1), 45.
- Mehmet Bahar, Z. N. (2006).** *eleneksel ve Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Öğretmen El Kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık .
- Mill, J. (19.yy).**
- Morelock, M. J. (1992).** *Giftedness: The view from within. Understanding Our Gifted*, 11-15.
- Morgan, G. (. (1980).** "Paradigms, Metaphors, and Puzzle Solving in Organization Theory". *Administrative Science Quarterly*, 25(4): 605-622.
- Nietzsche, F. (19. yy).**

- Norma E. Cutts, N. M. (2004).** *Üstün Zekalı ve Yetenekli Çocukların Eğitimi*. Özgür Yayınları
- Özge GÜDÜ DEMİRBULAT, C. A. (2005).** Turizm ve Mutluluk Arasındaki İlişki Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme. *Balikesir University Journal of Social Sciences Institute*, 81-83.
- Özlem AKARSU, B. M. (2017).** Sorunları, Üstün Yetenekli Çocukları Anlamak: Çocukların Sosyal ve Duygusal Sorunları. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 112-116.
- Brickman, D. C. (1971).** *Hedonic Relativism And Plannig The Goos Society*. In *M.H. Appley, Adaptation Level Theory: A symposium*, 287-302. . New York.
- Brickman, D. T. (1971).** Hedonic relativism and planning the good society. In M. H. Appley . *Adaptation-level theory* (s. 287-305). içinde New York: Academic Press.
- Platon. (M.Ö.500).**
- Renzulli, J. (1998).** *The Three-Ring Conception Of Giftedness*.
- Rimm S, M. C. (1993).** Gifted kids have feelings too. *Gifted Child Today*, 16(1), 20-24.
- Russel, B. (19.yy).**
- Russell, B. (2018).** *Mutlu Olma Sanatı*. İstanbul: Say Yayınları.
- Ryff, (1995).** Psychological well-being in adult life. *Current Directions in Psychological Science*, 99-104.
- Ryff, C. D. (1989).** Happiness is Everything, or is It? Explorations on the Meaning of Psychological Well-Being . *Journal of Personality and Social Psychology*, 1069-1081.
- Ryff, C. S. (1996).** Psychological Well-Being: Meaning, Measurement and Implications for Psychotherapy Research. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 14-23.
- Sak, U. (2014).** *Üstün Zekalılar Özellikleri TanımlanmalarıEğitimleri*. Ankara : Vize Yayıncılık.
- Schneider, B. H. (1991).** *The Gifted Child In Peer Group Perspective*. New York.
- Scollon, E. D. (2004).** *Beyond The Hedonic Treadmill: Revising the Adaptation Theory of Well-Being* 61, 305-314. Champaing.
- Seneca. (M.Ö.400).**
- Silverman, E. W. (1993).** *Counseling The Gifted And Talented*, 51-78. Lov Publishing Company.
- Silverman, L. (1993).** *A Developmental Model For Counseling The Gifted*.
- Sokrates. (M.Ö.450).**
- Sonja Lyubomirsky, K. S. (2005).** *Pursuing Happiness: The Architecture of Sustainable Change*. San Diego: Educational Publishing Foundation.
- Steel P., S. J. (2008).** Refining the Relationship between Personality and Subjective Well-Being. *Psychological Bulletin*, 138-161.

- T. L Cross, L. J.-Y. (1991).** *The Social Cognition Of Gifted Adolescents In Schools*, 45-55. Washington.
- Tan, J. S. (2006).** Evidence from a National Survey of . *The Influence of Value Orientations and Demographics on Quality of Life Perceptions* 33–59.
- Taşçılar, M. Z. (2017).** *Özel Yeteenekli Çocukların Psikolojisi*. İstanbul: Nobel.
- TDK. (2006).** Türkiye.
- Tortop, H. S. (2018).** *Üstün Zekâlılar Eğitiminde Farklılaştırılmış Öğretim Müfredat Farklılaştırma Modelleri*. İstanbul: Genç Bilge Yayıncılık.
- Tzu, L. (M.Ö.600).**
- Uğur Sak, E. Ö. (2012).** *Üstün Zekâlı Öğrencilerin Bakış Açısıyla Üstün Zekâ Etiketinin Öğrencilerin Çeşitli Algıları Üzerindeki Etkileri, Türk Üstün Zekâ ve Eğitim Dergisi* 37-59. Eskişehir.
- Webb, J. T. (1994).** *Nurturing Social-Emotional Development Of Gifted Children. The Council For Exceptional Children, Reston.*
- Webb, J. T. (2007).** *Existential Depression In Gifted Individuals*. Erişim. http://www.sengifted.org/articles_counseling/Webb_Existential. adresinden alındı
- Webb, J. T. (2009).** *A Parent's Guide to Gifted Children*.
- Yeşilyaprak, B. (2003).** *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri (Gelişimsel Yaklaşım)*. Ankara: Nobel.
- Yewchuk C, J. S. (1991).** *The Neclegted Minority: The Emissional Needs Of Gifted Children, 8-13*. Kanada.

EKLER

EK 1: Kelime İlişkilendirme Testi

EK 2: Mutluluk Kavramı Metaforik Algı Formu

EK 3: Araştırmaya Dahil Edilen Özel Yetenekli Erkek Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kelime Bulutu

EK 4: Araştırmaya Dahil Edilen Özel Yetenekli Kız Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kelime Bulutu

EK 5: Araştırmaya Dahil Edilen Aile Gelir Düzeyi 1500-5000 TL Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kelime Bulutu

EK 6: Araştırmaya Dahil Edilen Aile Gelir Düzeyi 6000 TL ve üzeri Özel Yetenekli Öğrencilerin, Mutluluk Kavramına İlişkin Yanıtlarından Oluşan Kelime Bulutu

Cinsiyet Kız () Erkek () Sınıf 6. Sınıf () 7. Sınıf () 8. Sınıf ()
Aile Gelir 1500 TL () 1500-3000 TL () 3000-6000 TL 6000 TL üstü ()

Değerli Öğrenci

“Mutluluk” kavramı/kelimesi söylenince aklınıza gelen kavramları/kelimeleri yanlarına yazınız.

- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk
- Mutluluk

Ek 1 (Veri Toplama Aracı): Kelime İlişkilendirme Testi

Değerli Öğrenci

Metafor; Metaforlar, insanların belli bir olguyu başka bir olguyla görmesini sağlayan zihinsel modellerdir/benzetmelerdir. Mesela, 'öğretmen pusula gibidir' dediğimizde pusulanın özelliklerini öğretmene yüklenir. Böylece, bir metafor kullanmış oluruz. Bu üç unsur, benzeyen (öğretmen), benzetilen (pusula) ve benzetilene ait özelliktir (yön bulduruculuk). Sizden de aşağıdaki örnekte olduğu gibi metafor oluşturmanızı istiyoruz.

Örnek: Öğretmen mum gibidir. Çünkü, nasıl mum etrafını aydınlatır, öğretmen de bilgileriyle etrafını aydınlatır.

Mutluluk gibidir. **Çünkü;**

.....
.....

Mutluluk gibidir. **Çünkü;**

.....
.....

Ek 2 (Veri Toplama Aracı): Mutluluk Kavramı Metaforik Algı Formu

Cinsiyet	Kız ()	Erkek ()	Sınıf:	6. Sınıf ()	7. Sınıf ()	8. Sınıf ()
Anne Öğrenim	İlköğretim ()	Lise ()	Üniversite ()	Lisansüstü ()		
Baba Öğrenim	İlköğretim ()	Lise ()	Üniversite ()	Lisansüstü ()		
Aile Gelir	1500 TL ()	1500-3000 TL ()	3000-6000 TL ()	6000 TL üstü ()		

Ek 1. Kelime İlişkilendirme Testi

Değerli Öğrenci

"Mutluluk" kavramı/kelimesi söylenince aklınıza gelen kavramları/kelimeleri yanlarına yazınız.

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

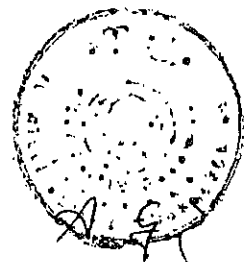
Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Mutluluk

Ek 2. Mutluluk Kavramı Metaforik Algı Formu

Değerli Öğrenci

Metafor; Metaforlar, insanların belli bir olguyu başka bir olguyla görmesini sağlayan zihinsel modellerdir/benzetmelerdir. Mesela, 'öğretmen pusula gibidir' dediğimizde pusulanın özelliklerini öğretmene yüklenir. Böylece, bir metafor kullanmış oluruz. Bu üç unsur, benzeyen (öğretmen), benzetilen (pusula) ve benzetilene ait özelliktir (yön bulduruculuk). Sizden de aşağıdaki örnekte olduğu gibi metafor oluşturmamızı istiyoruz.

Örnek: Öğretmen mum gibidir. Çünkü, nasıl mum etrafını aydınlatır, öğretmen de bilgileriyle etrafını aydınlatır.

Mutluluk.....gibidir.Çünkü;.....
.....
.....
.....
.....

Mutluluk.....gibidir.Çünkü;.....
.....
.....
.....
.....

Mutluluk.....gibidir.Çünkü;.....
.....
.....
.....
.....

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-20-E.5289981
Konu : Anket ve Araştırma İzin Talebi

13/03/2018

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) 01.03.2018 tarihli ve 4359554 Gelen Evrak No'lu dilekçe.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tk. Gn. Md. 22.08.2017 tarih ve 12607291/2017/25 No'lu Gen.
c) Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma ve Anket Komisyonunun 13.03.2018 tarihli tutanağı.

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Mesut TOHUM'un "Üstün Yetenekli Öğrencilerin Mutluluk Kavramına İlişkin Metaforik Algularının İncelenmesi" konulu tezi kapsamında, ekli listede adı geçen okullarda öğrenim gören öğrencilere; mutluluk kavramı metaforik ölçeğini uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) dilekçe ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarımıza arz ederim.

Ömer Faruk YELKENCİ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
13/03/2018

Ahmet Hamdi USTA
Vali a.
Vali Yardımcısı

- Ek:1- Genelge
2- Komisyon Tutanağı ve Liste

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İnan Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-44-E.5522609
Konu: Anket ve Araştırma İzin Talebi

16.03.2018

Sayın: Mesut TOHUM

- İlgi: a) 01.03.2018 tarihli ve 4359554 Evrak No'lu dilekçeniz.
b) Valilik Makamının 13.03.2018 tarih ve 5289981 sayılı oluru.

"Üstün Yetenekli Öğrencilerin Mutluluk Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi" konulu teziniz hakkındaki ilgi (a) dilekçe ve ekleri ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve söz konusu talebiniz; bilimsel amaç dışında kullanmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzah veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması ve işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini rica ederim.

M.Nurettin ARAS
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adıye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

02.03.2018

Sayın Veli,

Ergenlik çağındaki öğrencilerin mutluluk kavramına ilişkin metaforik bakış açılarının incelenmesine dönük bir araştırma yapmaktayız. Araştırmanın amacı bu çağıdaki öğrencilerin, mutluluğu ne olarak tanımladıkları ve mutlu olmak için nelere ihtiyaç duyduklarının saptanmasıdır.

Araştırmamıza veri toplamak amacı ile bir adet kelime ilişkilendirme anketi ile bir adet metaforik algı ölçeği izin verdiğiniz takdirde öğrencinize sunulacaktır. Öğrencinize sunulan bu anketler kısa süreli olup okulda ders saatleri içerisinde uygulanacaktır. Anketlerin içeriğinde öğrencinizin duygu-durumunu olumsuz etkileyecek ibarelerin olmadığına emin olabilirsiniz. Anket sonuçları sadece bilimsel araştırmaya veri olarak kullanılacak olup öğrencilerinizin cevapları kati suretle gizli tutulacaktır.

Saygılarımızla,

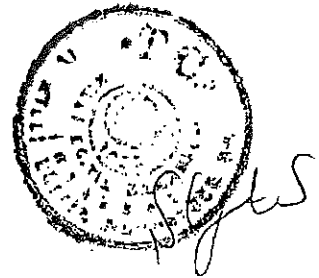
Lütfen bu araştırmaya öğrencinizin katılımı hususundaki görüşünüzü ilgili kutucukta belirterek formumuzu imzalayınız.

Velisi olduğum öğrencinin bahsi geçen araştırma için katılımcı olmasına;

İzin veriyorum.

İzin vermiyorum.

Veli Adı-Soyadı
İmza

UYGULANACAK KURUMLAR LİSTESİ

1. Başakşehir Bilim ve Sanat Merkezi
2. İstanbul Ticaret Odası Bilim ve Sanat Merkezi (Bahçelievler Bilim ve Sanat Merkezi)
3. Beşiktaş Bilim ve Sanat Merkezi
4. Ataşehir Bilim ve Sanat Merkezi
5. Kadıköy Bilim ve Sanat Merkezi
6. Kartal Bilim ve Sanat Merkezi
7. Bahçelievler Kumpart Ortaokulu
8. Bahçelievler Kazım Karabekir Ortaokulu
9. Avcılar Özel Avcılar Doğa Ortaokulu
10. Beylikdüzü Özel İlk Emir Koleji
11. Beylikdüzü Koç Ortaokulu
12. Esenyurt Siteler Ortaokulu

2.

Sayı: B.30.2.AYD.0.41.00.00/0 20-829

02.11.2018

Konu: Mesut TOHUM Hk.

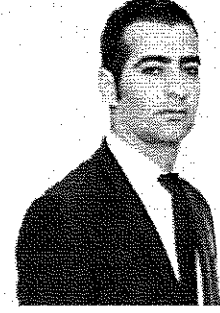
Sayın Mesut TOHUM

Tez çalışmanızda kullanmak üzere yapmayı talep ettiğiniz "Metaforik Algı Formu" konulu anketiniz İstanbul Aydın Üniversitesi Etik Komisyonu'nun 07.03.2018 tarihli ve 2018/09 sayılı kararıyla uygun bulunmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. R. Kutay KARACA
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad : Mesut TOHUM

Doğum Tarihi ve Yeri: 02.02.1991/ Malatya

E-posta : m.tohum@hotmail.com

Öğrenim Durumu

* **Lisans** : 2014, İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim
Fakültesi

Üstün Zekalılar Öğretmenliği

* **Yüksek Lisans:** 2018, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Psikoloji Anabilim Dalı, Psikoloji Programı